

PÄÄTÖS

Nro 101/2014/1

Dnro LSSAVI/65/04.08/2013

Annettu julkipanon jälkeen

27.5.2014

ASIA

Eläinsuojan ympäristölupa, maidontuotanto, Lestijärvi

HAKIJA

Nevala Juha ja Niina sekä Untinen Merja (Maatalousyhtymä Nevala Juha ja Niina sekä Untinen Merja)
Mustikantie 67
69450 Yli-Lesti

Liike- ja yhteisötunnus: 18000780-9

ELÄINSUOJAN TOIMINTA JA SIJAINTI

Hakemus koskee maidontuotantotoimintaa ja sen laajentamista. Tilalla on nykyisin 78 lypsylehmää, 20 hiehoa, 30 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa ja yksi hevonen. Toimintaa laajennetaan jatkamalla nykyisen eläinsuojan lehmäosastoa 8,5 metrillä ja rakentamalla nuorkarjalle uusi hiehopihatton noin 500 metrin päähän nykyisestä eläinsuojasta etelän suuntaan. Nykyisen eläinsuojan vieressä oleva 200 m³:n lietesäiliö kunnostetaan tai vaihtoehtoisesti sen tilalle rakennetaan uusi samankokoinen säiliö. Hiehopihatton viereen rakennetaan olemassa olevan 500 m³:n lietesäiliön lisäksi uusi 2 500 m³:n lietesäiliö ja separointia varten laatta. Lisäksi tilakeskuksen yhteyteen rakennetaan uudet laakasiilot.

Laajennuksen jälkeen nykyiseen eläinsuojaan voidaan sijoittaa enintään 142 lypsylehmää, 12 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa ja yksi hevonen. Uuteen hiehopihatton voidaan sijoittaa enintään 104 hiehoa (6-24 kk) ja 36 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa. Ympäristölupaa haetaan yhteensä 142 lypsylehmälle, 104 hieholle, 48 alle kuuden kuukauden ikäiselle vasikalle ja yhdelle hevoselle.

Eläinsuoja sijaitsee Lestijärven kunnan Mustikankylässä Rahkola -nimisellä tilalla, kiinteistötunnus 421-401-179-10.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Toiminta on ympäristölupavelvollinen ympäristönsuojelulain 28 § 1 momentin ja ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin kohdan 11 a mukaan, koska kyseessä on vähintään 30 lypsylehmälle tarkoitettu eläinsuoja.

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 § 1 momentin 11 a) kohdan nojalla eläinsuojan ympäristölupa-asian ratkaisee aluehallintovirasto, koska kyseessä on vähintään 75 lypsylehmälle tarkoitettu eläinsuoja.

Hakemuksessa on lannan varastointia koskien tiedot kahdesta vuokratusta olemassa olevasta etäietesäiliöstä, jotka sijaitsevat noin 4,5 km:n etäisyydellä tilakeskuksesta.

Tämän päätöksen ympäristönsuojelulain mukaisena valvontaviranomaisena toimii Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue.

ASIAN VIREILLETULO

Lupahakemus on tullut vireille Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 7.5.2013.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Nykyisellä toiminnalla on Länsi-Suomen ympäristökeskuksen 15.12.2006 myöntämä ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen ympäristölupa (Dnro LSU-2006-Y-535). Luvan mukaan eläinsuojassa voidaan pitää yhteensä enintään 48 lypsylehmää, 66 hiehoa tai lihanautaa ja 54 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa.

Lestijärven kunnassa on vireillä rakentamista koskeva maankäyttö- ja rakennuslain mukainen toimenpidelupa.

Hakemuksen liitteenä on seitsemän maanvuokrasopimusta, jotka koskevat yhteensä 60,31 hehtaarin peltopinta-alaa. Lisäksi hakemuksen liitteenä on kolme lannanluovutusopimusta (yhteensä 3 150 m³/vuosi, 90 ha) ja vuokrasopimus kahden lietelantasäiliön vuokrauksesta (500 ja 900 m³).

Tilakeskus sijaitsee Lestijärven kunnan vahvistetulla osayleiskaava-alueella. Nykyinen eläinsuoja sijaitsee AM-merkityllä maatilojen talouskeskusten alueella ja uusi hiehopihatto MT-merkityllä maatalousalueella.

Olemassa oleva tilakeskus sijoittuu osin alueelle, joka ympäristöministeriön 8.2.2012 vahvistamassa Keski-Pohjanmaan 3. vaiheen maakuntakaavassa on osoitettu merkinnällä ”Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue” (pv). Kaavamääräyksen mukaan alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee varmistua siitä, ettei toimenpiteillä vaaranneta pohjaveden määrää tai laatua. Tämä tulee ensisijaisesti hoitaa sijoittamalla riskialttiit toiminnot alueen ulkopuolelle tai toissijaisesti estämällä riskien syntyminen riittäväillä vesiensuojelutoimenpiteillä.

TOIMINNAN SIJAINNIN SIJAINNIN JA SEN YMPÄRISTÖ

Nykyinen eläinsuoja ja rakennettava hiehopihatto sijaitsevat haja-asutusalueella Lestijärven kunnan Mustikankylässä noin 4,5 km etäisyydellä Yli-Lestin kylästä. Eläinsuojien lähiympäristö on pääasiassa pelto- ja metsämaata.

Hakemuksessa tarkoitettulla kiinteistöllä Rahkola on nykyisen eläinsuojan lisäksi kolme varastorakennusta, lämpökeskus, konesuoja ja asuinrakennus.

Laurilan tilan (421-401-179-7) asuinrakennus on lähimmillään noin 40 metrin etäisyydellä ja Hietalan tilan (421-401-178-3) asuinrakennus on lähimmillään noin 90 metrin etäisyydellä olemassa olevasta eläinsuojasta. 200-300 m:n etäisyydellä on yksi asuinrakennus (tilalla Hiekka). Muut asuinrakennukset (4 kpl) ovat yli 300 m:n etäisyydellä. Osalla naapurituloista harjoitetaan kotieläintuotantoa. Laurilan tila on hakijan sukulaisen hallinnassa ja lisäksi hakijan eläinsuojan toiminnassa käyttämät polttoaineet varastoidaan tilan Laurila alueella.

Nykyisen eläinsuojan yhteydessä oleva lietelantasäiliö (500 m³) ja kuivalantala sijaitsevat nykyisen eläinsuojarakennuksen länsipuolella, lähimmistä naapurikiinteistöjen asuinrakennuksista katsottuna navettarakennuksen takana. Lietesäiliöistä pienin (200 m³) sijaitsee nykyisen eläinsuojan navettarakennuksen luoteisnurkan puolella.

Eläinsuojan laajennusosa on lähimmillään noin 95 m:n päässä tilan Laurila pihapiiristä ja noin 190 m:n päässä tilasta Hietala.

Uudesta hiehopihatosta noin 200 m:n etäisyydellä on kaksi asuinrakennusta (tilat Onnela ja Perkkiö) ja hieman yli 300 m:n etäisyydellä yksi asuinrakennus (tila Peltoniemi).

Tilan nimi, kiinteistötunnus,	Sijainti olemassa olevasta eläinsuojarakennuksesta	Lähin etäisyys (mitattu asuinrakennuksen pihapiiristä)		
		Olemassa olevaan eläinsuojaan	Olemassa olevan eläinsuojarakennuksen laajennusosaan / uusiin laakasiiloihin	Uuteen hiehopihattoon
Laurila (421-401-179-7)	Itään	40 m	95 m /100 m	590 m
Hietala (421-401-178-3)	Pohjoiseen	90 metriä	noin 190 m /195 m	685 m.
Hiekka (421-401-349-0)	Pohjoiseen	230	noin 340 m	825 m
Alanko (421-401-316-1)	Pohjoiseen	480 m	590 / 590 m	1075 m
Onnela (421-401-9-46)	Etelään	560 m	noin 550 m	200 m,
Perkkiö (421-401-181-1)	Etelään	650	noin 600 m	210 m
Peltoniemi (421-401-182-0)	Etelään	760	noin 750 m	310 m

Olemassa oleva toiminta (eläinsuoja, kaksi lietesäiliötä ja kuivalantala) sekä rakennettavat laakasiilot sijaitsevat vedenhankinnan kannalta tärkeällä Kasalankankaan pohjavesialueella (1042103B), pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliin jäävällä alueella. Tilan konesuoja sijaitsee pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Tilan peltoista 14 hehtaaria (omaa peltoa 6 ha ja vuokrattua 8 ha) sijaitsee Kasalankankaan (1042103B) ja Aho-Kurkelan (0925651) pohjavesialueilla. Rakennettavat hiehopihatto, lietesäiliö ja separointilaatta ovat Kasalankankaan (B) pohjavesialueen ulkopuolella. Lähin vedenottamo (Palokangas, kaivo 03V04)

sijaitsee 830 metrin etäisyydellä nykyisestä eläinsuojasta. Tilalla tai lähialueella ei ole käytössä olevia talousvesikaivoja. Tilan läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita.

Tila sijaitsee Lestijoen (51) valuma-alueella. Tilakeskuksen itäpuolella virtaa Mustikkapuro noin 200 metrin etäisyydellä. Hiehopihatton etäisyys Mustikkapurosta on noin 75 metriä. Mustikkapuro laskee Lehtosenjokeen ja edelleen Lestijärveen. Lestijoen vesistö kokonaisuudessaan on suojeltu koskiensuojeluilalla uusien vesivoimalaitosten rakentamiselta.

ELÄINSUOJAN TOIMINTA

Yleiskuvaus nykyisestä toiminnasta

Eläinsuojassa on nykyisin 78 lypsylehmää, 20 hiehoa, 30 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa ja yksi hevonen. Nykyisessä eläinsuojassa on koneellinen ilmanvaihto.

Eläinsuojan yhteydessä on tilavuudeltaan 200 ja 521 m³:n lietesäiliöt. Mustikkapuron varressa, noin 200 metrin etäisyydellä nykyisestä eläinsuojasta, on 900 m³:n lietesäiliö. Tämän lietesäiliön etäisyys Mustikkapurosta on noin 15 metriä. Noin 500 metrin etäisyydellä olemassa olevasta eläinsuojasta on 500 m³:n lietesäiliö. Lietesäiliöiden yhteistilavuus on 2 121 m³.

Eläinsuojassa käytetään nykyisin kuivalantamenetelmää. Betoninen 555 m³:n kuivalantala on nykyisen eläinsuojan yhteydessä.

Uudet toiminnot ja niiden aiheuttamat muutokset

Toimintaa laajennetaan jatkamalla nykyistä eläinsuojaa 8,5 metriä etelään ja rakentamalla nuorkarjalle uusi hiehopihatton noin 500 metrin päähän nykyisestä eläinsuojasta etelän suuntaan. Nykyisen eläinsuojan vieressä oleva 200 m³:n lietesäiliö kunnostetaan tai vaihtoehtoisesti sen tilalle rakennetaan uusi samankokoinen säiliö, jotta säiliön alle saadaan tarvittavat suojausrakenteet. Olemassa olevan eläinsuojan yhteydessä olevaa avolantalaä käytetään vain kuivalannan ja separoidun lietteen kuivajakkeen varastointiin. Lantalaa sadevesiä ei enää johdeta lietesäiliöön. Hiehopihatton rakennetaan jo olemassa olevan 500 m³:n lietesäiliön viereen pohjavesialueen ulkopuolelle ja lisäksi paikalle rakennetaan uusi 2 500 m³:n lietesäiliö sekä vesitiivis betonilaatta separointia varten. Tilalla on kaksi vuokrattua lietalantasäiliötä noin 4,5 km:n päästä tilakeskuksesta, tilavuudeltaan 500 ja 900 m³. Tilakeskuksen yhteyteen rakennetaan uudet laakasiilot, joiden tilavuus on 6 440 m³ ja jäterehusiilon 420 m³.

Nykyiseen eläinsuojaan tulee tilat 142 lypsylehmälle, 12 alle kuuden kuukauden vasikalle ja yhdelle hevoselle. Nykyisessä eläinsuojassa tehtävissä sisäisissä muutoksissa lypsyeläinpaikat sijoittuvat rakennuksen eteläpuoliseen osaan, kun taas umpilehmäpaikat ja sairas- ja poikimakarsinat ja vasikkapaikat ovat pohjoispuolisessa osassa kuten myös hevostalli. Rakennettavaan hiehopihatton tulee tilat 104 hieholle ja 36 alle kuuden kuukauden ikäiselle vasikalle.

Nykyisessä eläinsuojassa on koneellinen ja uudessa hiehopihatossa luonnollinen ilmanvaihto.

Tila tuottaa laajennuksen jälkeen vuosittain 1 349 000 litraa maitoa ja 3 200 kg lihaa.

Hakemuksen mukaan eläinmäärän lisääminen ei vaikuta merkittävästi ympäristöön.

Lannan ja jätevesien käsittely ja varastointi

Nykyinen eläinsuoja muutetaan toimimaan pääasiassa lietelantamenetelmällä. Lietelannalla ovat 142 lypsylehmää. Lypsylehmäpaikoilta lietelanta johdetaan pumppaamalla laajennuksen yhteyteen rakennettavasta pumppukaivosta yhtenäistä paineviemäriä (pumppausputki) pitkin lietesäiliöön (521 m³). Lietesäiliön täyttö tapahtuu yläkautta. Pumppaus tapahtuu 1-2 kertaa viikossa. Pumppu käynnistetään käsikatkaisimesta ja pumppauksen aikana on jatkuva valvonta. Vasikoiden (alle 6 kk, 12 kpl) karsinoissa muodostuva virtsa johdetaan lietesäiliöön. Eläinsuojan pohjoisosassa olevilta umpilehmäpaikoilta lieteteet johdetaan pienempään lietesäiliöön (200 m³) pumppukaivon (6,8 m³) kautta.

Nykyisessä eläinsuojassa kuivalantaa muodostuu alle kuuden kuukauden ikäisten vasikoiden (12 kpl) ja yhden hevosen karsinoissa. Vasikoiden ja hevosen kuivalantaa muodostuu vuosittain yhteensä 41 m³ (28,8 + 12 m³) ja se varastoidaan lantalassa. Nykyisen navetan sairaskarsina ja poikima-alue ovat pehkupohjalla ja kuivikepohjan laskennallinen tilavuus yhteensä noin 103 m³. Sairas- ja poikimakarsinoiden arvioitu kuivikelantamäärä on noin 130 m³. Kuivikepohjat tyhjenetään kaksi kertaa vuodessa pellolle.

Rakennettava hiehopihatto toimii pääosin lietelantamenetelmällä. Lietelannalla ovat 104 hiehoa. Alle kuuden kuukauden ikäiset vasikat (36 kpl) ovat osittain kuivikepohjaiset, mutta vasikkakarsinoissa muodostuva lantamäärä on laskettu lietelantatilavuuteen. Kuivikepohjien laskennallinen tilavuus noin 82 m³. Kuivikepohjat tyhjenetään keväällä ja syksyllä suoraan pellolle.

Hiehopihatossa syntyvästä lietelannasta separoidaan noin 1 200 m³/v. Separoinnin suorittaa ulkopuolinen yrittäjä 1-3 kertaa vuodessa. Separoitava liete pumpataan hiehopihatton vieressä olevasta 2 500 m³:n lietelantasäiliöstä ja separointi tapahtuu betonilaatan päällä, joka on viemäroity lietesäiliöön. Separoidun lietteen nestemäinen osa (80 %, noin 960 m³) pumpataan takaisin lietesäiliöön ja kiinteä osa (20 %, noin 240 m³) erotellaan kärryihin ja viedään kuivalantalaan.

Pesu- ja jätevesiä muodostuu nykyisessä eläinsuojassa vuosittain noin 292 m³ ja ne johdetaan lietesäiliöön. Nykyinen wc muutetaan polttavaksi wc:ksi, josta ei muodostu jätevesiä. Uudessa hiehopihatossa muodostuu pesuvesiä vuosittain noin 11 m³ ja ne johdetaan lietesäiliöön. Hiehopihatton wc-vedet johdetaan erilliseen 5 m³:n umpisäiliöön.

Laajennuksen jälkeen tilalla on lietesäiliötilavuutta (ml. lietekuulut ja pumppukaivot 168 m³) yhteensä 6 189 m³. Lietesäiliöt ovat kattamattomia. Nykyises-

sä eläinsuojassa ja uudessa hiehopihatossa muodostuu vuosittain kuivalantaa sekä separoinnin kuivajaetta yhteensä noin 281 m³. Nykyisen eläinsuojan yhteydessä olevan kuivalantalan tilavuus on 555 m³.

Hakemuksen mukaan pohjavesialueella rakennettavien eläinsuojan laajennuksen ja laakasiilojen pohjavesisuojaus toteutetaan asentamalla vesitiiviin betonin alle 0,2 mm:n rakennusmuovi ja salaojitus. Olemassa oleva 200 m³:n lietesäiliö kunnostetaan tai uusitaan samalla periaatteella.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

Lanta käytetään pelloilla lannoitteena. Tilalla on peltoalaa yhteensä 93,7 ha, joista omaa 33,01 ha ja vuokrateltoa 60,69 ha. Näistä pelloista 14 ha sijaitsee pohjavesialueella. Lisäksi vuoden 2014 aikana raivataan 15 ha ja vuoden 2015 aikana 35 ha uutta peltoa. Vuonna 2014 lannanlevitykseen soveltuvaa peltoa pohjavesialueen ulkopuolella on käytettävissä 94,7 ha (79,7 + 15) ja vuonna 2015 yhteensä 129,7 ha. Tämän lisäksi pohjavesialueen ulkorajan ja muodostumisalueen väliselle alueella on tietyin ehdoin mahdollista levittää kuivalantaa. Tilalla on lisäksi kolme lannanluovutus sopimusta koskien yhteensä 3 150 m³ lietelantaa (sopimuspeltoalana 90 ha).

Lanta levitetään pelloille viikkojen 20-44 aikana siten, että lannasta levitetään 40 % keväällä, 40 % kesällä ja 20 % syksyllä.

Laidunnus

Eläimiä ei laidunneta.

Säilörehun varastointi

Tilalla tehdään esikuivattua säilörehua vuosittain noin 4 200 tonnia. Säilörehu varastoidaan pohjavesialueen ulkorajan ja varsinaisen muodostumisalueen väliselle alueelle, nykyisen eläinsuojan itäpuolelle rakennettavissa 6 440 m³:n laakasiiloissa (2 kpl 2 100 m³, 2 kpl 1 120 m³). Pilaantuneen rehun varastointia varten on varattu erillinen siilo (tilavuus 420 m³).

Laakasiilojen pohjat valetaan siten, että ne keskiosastaan viettävät etureunoja kohti (kaato 2 %). Etureunat viettävät siiloa kohden (kaato 1 %) ja taitoskohtaan tehdään 100 x 100 mm ritiläkantinen kouru. Kourut viemäroidään kummankin uran päähän tuleviin puristenestekaivoihin. Puristenesteen keräilykaivoiksi asennetaan 2 kpl 5 m³ muovisia umpikaivoja. Puristeneste levitetään säiliöistä suoraan pelloille.

Hakija esittää laakasiiloihin kaksoissuojarakennetta. Vesitiiviin lattiavalun alle asennetaan 0,2 mm muovikalvo ja välitilaan salaojitus, josta salaojavedet ohjataan puristenestekaivoihin. Lisäksi laakasiilojen ulkopuolisten vesien peruskuivatusta varten rakennetaan oma erillinen salaojitus.

Polttoaineet ja kemikaalit

Maatalousyhtymä ei omista yhtään polttoainesäiliötä. Käytettävä polttoaine saadaan viereisen kiinteistön (Laurila, kiinteistötunnus 421-401-179-7) alueella olevista kahden muun yrityksen omistamista säiliöistä. Konesuojassa

varastoidaan 1 200 litraa muita öljytuotteita. Eläinsuojassa käytetään normaaleja pesuaineita. AIV-happoa varastoidaan noin 500 litraa ja apulantaa 28 tonnia.

Jätteet

Tilalla kuolleet eläimet (arvio 7 kpl/v) toimitetaan Honkajoki Oy:n keräilyyn. Jäteöljy (50 l/v) toimitetaan Ekokem Oy:n keräilyyn. Akut (2 kpl/v) ja vanhat loisteputket (50 kpl/v) toimitetaan kunnan keräyspisteeseen. Pilaantunut rehu kompostoidaan ja käytetään omalla tilalla lannoitteena.

Toiminnasta aiheutuva liikenne

Maitoauto käy tilalla kolme kertaa viikossa, rehuauto kerran viikossa, eläinlääkäri kerran viikossa ja seminologi 80 kertaa vuodessa. Muuta rekkaliikennettä (apulannat, eläinkuljetukset) on kerran kuukaudessa, lantakuljetuksia traktorilla 15 päivänä vuodessa, rehu- ja viljakuljetuksia traktorilla 15 päivänä vuodessa ja muuta peltoliikennettä traktorilla 50 päivänä vuodessa. Henkilöautoliikennettä on 1 500 kertaa vuodessa.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Hajuhaittojen vähentäminen

Hakemuksessa ei ole esitetty erityisiä toimenpiteitä hajuhaittojen vähentämiseksi.

Poikkeukselliset tilanteet

Tilalla on voimassa oleva pelastussuunnitelma.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Sijainti pohjavesialueella huomioidaan kaksoissuojarakentein, korjaamalla tai uusimalla nykyinen 200 m³:n lietesäiliö sekä rakentamalla hiehopihatto ja uusi 2 500 m³:n lietesäiliö ja separointilaatta pohjavesialueen ulkopuolelle. Pohjavesialueella sijaitsevien nykyisen eläinsuojan laajennusosan, laakasiilojen ja uusittavan lietesäiliön pohjarakenteet sekä pumppukaivo rakennetaan vesitiiviistä betonista, niiden pohjat salaojitetaan ja kaksoissuojaukseksi asennetaan muovikalvo. Tilakeskukseen rakennetaan uudet laakasiilot, jotta säilörehua ei tarvitsisi enää tehdä aumaan ja puristeneste saataisiin kerättyä hallitusti talteen. Separointi suoritetaan vesitiiviin laatan päällä valvotusti.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Ympäristölupahakemusta on täydennetty 15.8.2013, 7.11.2013, 5.2.2014, 10.4.2014 ja 11.4.2014.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Lestijärven kunnan ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustauluilla 17.2.2014–19.3.2014. Ympäristölupahakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Lestijoki-lehdessä 20.2.2014. Ympäris-

tölupahakemus ja siihen liittyvät selvitykset ovat olleet kuulutusajan yleisesti nähtävillä Lestijärven kunnassa.

Lupahakemuksesta on annettu erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Tarkastukset, neuvottelut ja katselmukset

Ympäristölupahakemuksen johdosta ei ole pidetty tarkastuksia, neuvotteluita tai katselmuksia.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Lestijärven kunnanhallitukselta, Lestijärven ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa 5.3.2014 tilalla suorittamansa tarkastuksen perusteella, että eläinsuojan yhteydessä oleva 200 m³:n lietesäiliö on heikkokuntoinen ja se tulee kunnostaa hakemuksen mukaisesti. Luvassa on annettava tätä koskeva määräaika ja kun kyseessä on olemassa oleva toiminta, määräaika voi olla lyhyt.

Laajennuksen yhteydessä eläinsuojan lannankäsittelyjärjestelmä esitetään muutettavaksi lietelannalle, mutta hakemusasiakirjoista ei käy ilmi, miten liete tullaan johtamaan rakennettavasta pudotuskaivosta lietesäiliöön. Tiedot lietteen johtamisesta lietesäiliöön tulee liittää hakemukseen.

Säilörehun varastoinnista syntyy puristenesteitä, joita saattaa asennettavista puristenestesäiliöistä huolimatta imeytyä maaperään ja pohjaveteen. Puristenesteiden imeytymisriskin vuoksi ELY-keskus katsoo, että laakasiilot tulisi ensisijaisesti sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli laakasiilot sijoitetaan pohjavesialueelle, siilojen ja puristenestesäiliöiden alle tulee rakentaa kaksoissuojaus jäljempänä esitetyn mukaisesti.

Pohjavesialueelle rakennettavan eläinsuojan laajennusosan lietekäytävät, -kuilut ja mahdolliset -putkistot, rakennettava pudotuskaivo, kunnostettava lietesäiliö sekä laakasiilot puristenestesäiliöineen tulee rakentaa vesitiiviiksi siten, että ne estävät lietteiden ja puristenesteiden imeytymisen maaperään. Rakenteiden alle tulee asentaa tiivis keinotekoinen este kaksoissuojauksen periaatteella. Muovista tehtäessä saumat tulee hitsata kiinni ja välitilan vedet tulee johtaa umpisäiliöön, pohjavesialueen ulkopuolelle tai ne tulee koota muuten hallitusti niin, etteivät ne pääse imeytymään maaperään pohjavesialueella. Ulkopuolisen asiantuntijan tulee tarkastaa rakennettavien suojausten asianmukaisuus ennen niiden peittoa. Myös olemassa olevien rakenteiden tiivisyys tulee todentaa ulkopuolisen asiantuntijan toimesta.

Lannan ja puristenesteiden käsittelyn tulee tapahtua siten, ettei niitä joudu ympäristöön. Pohjavesialueella sijaitsevat kuormausalueet tulee rakentaa riittävän suurelta osin tiiviiksi. Tiiviille rakenteille kertyviä vesiä taikka eläinsuojan ympäristön peruskuivatusjärjestelmän vesiä ei saa johtaa maaperään pohjavesialueella.

Hakemusasiakirjoissa olevassa 31.1.2014 päivitetystä asemapiirroksessa nykyisen eläinsuojan yhteyteen on merkitty olemassa olevien lietesäiliöiden lisäksi 900 m³:n lietesäiliö, jota ei ole muiden hakemusasiakirjojen mukaan esitetty rakennettavaksi kyseiselle paikalle. Asemapiirros tulee päivittää hakemuksen mukaiseksi ja piirrokseseen tulee liittää tiedot kaksoissuojarakenteiden välitilojen vesien johtamisesta sekä tiedot eläinsuojan ympäristön peruskuivatuksen järjestämisestä.

Pohjaveden laatua ei ole tarkkailtu voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti, joten eläinsuojan vaikutusta pohjaveden laatuun ei voida arvioida. ELY-keskuksen tietojen mukaan pohjaveden tarkkailuputket on asennettu keväällä 2013 asemapiirroksessa esitetyille paikoille ja asennetuista putkista sekä naapurikiinteistön kaivosta on otettu vesinäytteet 15.4.2013. Otettujen näytteiden nitraattipitoisuudet olivat 0,39 – 8,0 mg/l ja ammoniumpitoisuudet 0,014 – 0,070 mg/l. Näytteissä ei esiintynyt *Escherichia coli* eikä koliformisia bakteereja.

ELY-keskus katsoo, että pohjaveden laatua tulee tarkkailla voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti vuosittain asennetuista pohjavesiputkista sekä naapurikiinteistön kaivosta, mikäli se on käytössä. Tarkkailutulokset tulee toimittaa heti niiden valmistuttua ELY-keskukselle. Vuoden 2014 tietoihin tulee liittää asennettujen pohjavesiputkien putkikortit. Mikäli pohjaveden suoja-toimenpiteissä tai tarkkailussa havaitaan jatkossa puutteita, ELY-keskus katsoo, että luvassa tulisi velvoittaa luvan saajaa laatimaan ympäristönsuojeluasetuksen (2000/169) 13 §:n mukainen selvitys pohjavesialueesta ELY-keskukselle suoja-toimenpiteiden ja tarkkailun riittävyden arvioimiseksi.

Tilan peltolohkoja sijaitsee pohjavesialueella. Pohjavesialueella sijaitseville osille ei tule levittää lietelantaa, virtsaa, pesuvesiä, jätevesiä, puhdistamo- tai sakokaivolietettä, puristenestettä tai muutenkaan nestemäistä orgaanista lannoitetta.

Kuivalannan levitys on sallittu pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle alueelle, kun levitys tapahtuu keväällä. Tällöin lanta on mullattava mahdollisimman nopeasti ja kerralla käytettävä lantamäärä ei saa ylittää kasvin yhden kasvukauden aikana tarvitsemää ravinnemäärää. Muita kuin orgaanisia lannoitteita voidaan käyttää pohjavesialueella kasvin ravinnetarpeen edellyttämiä määriä. Kaivojen ympärille jätetään aina vähintään 30–100 m levyinen suojavyöhyke riippuen maastosta, maalajista ja kaivon rakenteesta. Torjunta-ainevalmistepakkauksesta käy ilmi, voidaanko tuotetta käyttää pohjavesialueella.

Peltolohkokohtaisten maaperäselvitysten perusteella on kuitenkin mahdollisuus tarkentaa yksittäisten peltolohkojen lannoitustapoja. Se edellyttää esimerkiksi lietelannan ja virtsan levityksen suhteen tiiviin maalajin (esim. savisiltti) esiintymistä yli kolmen metrin paksuisena kerroksena. Tällainen maakerros täytyy määrittää ulkopuolisen asiantuntijan suorittaman tutkimusten avulla. Tutkimusten tulosten perusteella, ELY-keskuksen pohjavesiryhmä voi sallia lannan levittämisen myös alueella, jolla se ei ilman selvityksiä ole mahdollista.

Lestijärven kunta on lausunnossaan todennut, että rakentaminen on sopusuhteissa kaavamerkintöjen kanssa eikä kaavoitus aseta toiminnalle esteitä. Tilakeskusalueelta, uudelta rakennuspaikalta tai näiden lähiympäristöstä ei ole tiedossa uhanalaisia tai harvinaisia eliölajeja tai erityisiä luonnonelinympäristöjä.

Maatalousyhtymä on toiminut pitkään kyseisellä paikalla eikä kunnan tiedossa ole, että Lestijärven kuntaan olisi tehty tuona aikana virallisia valituksia tai otettu yhteyttä toiminnan aiheuttamasta häiriöstä.

Lestijärven kunnan vesilaitoksen Palokankaan pohjavesipumppaamo sijaitsee noin 500-700 m Mustikankylän tilakeskuksista ja peltoviljelystä koilliseen. Pohjavesialueen veden laatu on pysynyt hyvänä, vaikka Mustikankylän maataloutta on harjoitettu pitkään nykyisillä alueilla pohjavesialueen reunalla. Lestijärven kunnan näkemyksen mukaan on ilmeistä, ettei lupahakemuksen mukainen eläintenpito ja peltoviljely aiheuta riskiä pohjaveden laadulle.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole esitetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijoille on annettu kirjeellä 31.3.2014 mahdollisuus vastineen antamiseen hakemuksesta annettujen lausuntojen johdosta. Hakijat eivät ole jättäneet vastinetta, mutta ovat täydentäneet hakemustaan 10.4.2014 ja 11.4.2014 tiedoilla mm. lietteen johtamisesta, laakasiilojen rakenteesta sekä putkistojen ja rakenteiden pohjavedensuojaurakenteista, jotka on kuvattu tarkemmin ker-toelmaosassa.

ALUEHALLINTOVIRASTON PÄÄTÖS

Käsittelyratkaisu

Vuokratut etälietesäiliöt

Aluehallintovirasto jättää hakemuksen käsittelemättä vuokrattujen etälietesäiliöiden (500 ja 900 m³) osalta. Aluehallintovirasto ottaa huomioon lupaharkinnassa ja lupamääräyksissä tiedot näiden lietesäiliöiden tilavuudesta.

Toimintakokonaisuus

Aluehallintovirasto katsoo, että olemassa oleva eläinsuoja, Mustikkapuron varressa oleva lietesäiliö (900 m³) ja rakennettava hiehopihatto muodostavat sellaisen ympäristönsuojelulain 35 § 4 momentissa tarkoitetun teknisen ja toiminnallisen yhteyden, että niiden ympäristövaikutuksia ja jätehuoltoa on tarpeen tarkastella samanaikaisesti.

Ympäristöluparatkaisu

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Juha ja Niina Nevalalle sekä Merja Untiselle (Maatalousyhtymä Nevala Juha ja Niina sekä Untinen Merja) ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristöluvan maidontuotan-

totoiminnalle ja sen laajentamiselle Lestijärven kunnan Mustikankylässä Rahkola-nimisellä tilalla, kiinteistötunnus 421-401-179-10 lupahakemuksen ja päätökseen liitettyjen asemapiirroksien (pihatto, ARK 1, päivätty 25.2.2014 päivitys 8.4.2014 ja hiehopihatto, ARK 7, pvm 4.4.2013, päivitys 31.1.2014) mukaisesti ja annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti ellei lupaehdoissa toisin määrätä.

Ympäristölupa myönnetään siten, että laajennuksen käyttöönoton jälkeen eläinsuojissa voi pitää yhteensä **enintään 142 lypsylehmää, 104 hiehoa, 48 alle 6 kk ikäistä vasikkaa ja yhtä hevosta.**

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

1. Eläinsuojien ja lantaloiden rakenteet

Pohjavesialueen ulkopuolella sijaitsevat rakenteet

Rakennettavan hiehopihatton pohjarakenteet, lietekuulut, lietteen pumppu- tai pudotuskaivot, uuden 2 500 m³:n lietesäiliön pohjarakenteet ja separointilaatta tulee rakentaa vesitiiviistä, säänkestävästä betonimateriaalista (vähintään K30-2 luokkaa) maa- ja metsätalousministeriön kyseisiä rakenteita koskevien rakentamismääräysten ja -ohjeiden (MMM RMO-C4) mukaisesti siten, että lannan tai niistä aiheutuvien valumavesien joutuminen pinta- tai pohjavesiin on estetty.

Uuden hiehopihatton yhteyteen tulee rakentaa hakemusasiakirjoihin liitetyn suunnitelman (ARK 3, päivitys 30.1.2014) mukaisesti uusi noin 2 500 m³:n lietesäiliö. Uuden lietesäiliön tulee olla käyttövalmiina ennen uuden hiehopihatton käyttöönottoa. Rakennettavan lietesäiliön ympärille, pohjatason alapuolelle, tulee asentaa salaojaputkistot, jotka johdetaan tarkkailukaivoihin. Tarkkailukaivojen tulee olla sellaisia, että niistä saadaan tarvittaessa otettua vesinäytteet.

Lietelannan separointia varten 2 500 m³:n lietesäiliön viereen tulee rakentaa 10 x 20 m vesitiivis betonilaatta (vähintään K30-2 luokkaa) hakemusasiakirjoihin liitetyn suunnitelman (ARK 7, päivitetty 31.1.2014) mukaisesti. Separointilaatta tulee viemäroidä lietesäiliöön niin, että mahdolliset vuodot eivät pääse ympäristöön. Separointilaatan reunat ja kaadot pitää muotoilla siten, ettei vuotoja ympäristöön pääse syntymään separointilaitteiston häiriötilanteissakaan. Separoinnin osalta on noudatettava lisäksi sitä, mitä on mainittu lupamääräyksessä 4.

Pohjavesialueella sijaitsevat rakenteet

Olemassa olevien eläinten pitoon ja lannan varastointiin liittyvien rakenteiden on oltava vesitiiviitä ja niiden rakentamisessa ja korjaamisessa on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräyksiä ja -ohjeita ja tässä luvassa annettuja erityisiä määräyksiä koskien pohjarakenteita pohjavesialueella.

Nykyisen eläinsuojan laajennusosan pohjarakenteet, lietekuulut, pumppu- tai pudotuskaivot sekä laakasiilojen pohjarakenteet tulee rakentaa vesitiiviistä, säänkestävästä betonimateriaalista (vähintään K30-2 luokkaa) maa- ja met-

sätalousministeriön kyseisiä rakenteita koskevien rakentamismääräysten ja -ohjeiden (MMM RMO-C4) mukaisesti siten, että lannan tai niistä aiheutuvien valumavesien joutuminen pinta- tai pohjavesiin on estetty.

Nykyisen eläinsuojan laajennusosan pohjarakenteet, lietekuulut, lietteen pumppu/pudotuskaivo sekä lietesäiliöön johtava pumppausputki tulee rakentaa ja suojata hakemusasiakirjoihin ja niiden täydennyksiin liitettyjen suunnitelmien mukaisesti. Vesitiiviiden betonisten rakenteiden alapuolelle on asennettava koko pohjan rakennusalalta yhtenäinen saumoiltaan tiivis ja rakenteet kestävä vähintään 0,5 mm HDPE -kalvo tai vastaavat vaatimukset täyttävä materiaali. Kalvo tulee limittää tarpeeksi ylös. Kalvon saumat tulee hitsata kiinni. Kalvon päälle tulee asentaa salaojaputkisto, jonka vedet ohjataan näytteenoton mahdollistavaan tarkkailukaivoon. Tarkkailukaivojen tulee olla sellaisia, että niistä voidaan ottaa vesinäytteet. Erityisesti läpivientien ja saumojen tiiveyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Nykyisen eläinsuojan vieressä oleva 200 m³:n lietesäiliö tulee kunnostaa hakemuksen ja maa- ja metsätalousministeriön kyseisiä rakenteita koskevien rakentamismääräysten ja -ohjeiden (MMM RMO-C4) mukaisesti viimeistään 30.5.2015 mennessä. Vaihtoehtoisesti kyseisen lietesäiliön tilalle voidaan rakentaa uusi 200 m³:n kiinteällä katteella katettu lietesäiliö 30.5.2015 mennessä. Lietesäiliö tulee rakentaa vesitiiviistä, säänkestävästä betonimateriaalista (vähintään K30-2 luokkaa) maa- ja metsätalousministeriön kyseisiä rakenteita koskevien rakentamismääräysten ja -ohjeiden mukaisesti siten, että lannan tai niistä aiheutuvien valumavesien joutuminen pinta- tai pohjavesiin on estetty. Lietesäiliön alle ja ulkopuolelle tulee asentaa 0,5 mm:n HDPE -kalvo tai samat vaatimukset täyttävä materiaali sekä salaojaputkisto tarkastuskaivoineen.

Uudet laakasiilot tulee rakentaa hakemukseen liitetyn suunnitelman (ARK 4 pvm 4.4.2013, muutos 8.4.2014) ja maa- ja metsätalousministeriön rakennusohjeen (MMM RMO-C4) mukaisesti. Laakasiilojen pohjarakenteiden tulee estää puristenesteen joutuminen pinta- ja pohjavesiin. Laakasiilojen pohjat tulee toteuttaa riittävin kallistuksin ja keräyskouruin siten, että kaikki säilörehun puristeneste voidaan kerätä hallitusti umpikaivoon. Säilörehun puristenesteen keräämistä varten on laakasiilojen yhteyteen rakennettava vähintään 10 m³ varastointitilaa (esim. umpisäiliö). Laakasiilojen puristenestesäiliöiden tulee olla vesitiivistä materiaalia, kannellisia ja varustettuja ilmalukolla.

Laakasiilojen vesitiiviiden betonisten rakenteiden alapuolelle on asennettava koko pohjan rakennusalalta yhtenäinen saumoiltaan tiivis ja rakenteet kestävä vähintään 0,5 mm HDPE -kalvo tai vastaavat vaatimukset täyttävä materiaali. Kalvo tulee limittää tarpeeksi ylös. Kalvon saumat tulee hitsata kiinni. Kalvon päälle tulee asentaa salaojaputkisto, jonka vedet ohjataan näytteenoton mahdollistavaan tarkastuskaivoon. Erityisesti läpivientien ja saumojen tiiveyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Ulkopuolisen asiantuntijan tai valvojan tulee tarkastaa kaikkien HDPE-kalvojen asennuksen asianmukaisuus ennen niiden peittoa ja mikäli mahdollista kalvojen asennuksen lopputilanne ennen peittämistä tulee dokumentoida valokuvin. Tarkastuksesta laadittu pöytäkirja on toimitettava viipymättä tiedoksi Etelä-Pohjanmaan ELY- keskukselle

Pohjavesialueella olevien salaojaputkistojen purkuvesiä ei saa imeyttää pohjavesialueelle.

Yleiset määräykset

Lantalan tulee olla varustettu hakemuksen mukaisesti kolmella vähintään 1 m korkuisella seinämällä. Lantalassa tulee lisäksi olla neljännellä reunalla vähintään 0,5 metrin korkuinen ajoluiska ja sen jatkeena tiivispohjainen kuormausta.

Eläinsuojien piha- ja kulkutiet, mikäli niitä ei ole asfaltoitu, tulee pitää riittävän kovapohjaisina. Lietesäiliöiden ja muut lastausalueet tulee rakentaa riittävän suurelta osin tiiviiksi, esim. betonista tai asfaltista.

Kaikki kiinteällä katteella kattamattomat lietesäiliöt tulee varustaa riittävän tiheällä ja vähintään 1,5 m:n korkuisella suoja-aidalla maasta mitattuna maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden mukaisesti. Rakennettava 2 500 m³:n lietesäiliö tulee suunnitella ja rakentaa siten, että se voidaan tarvittaessa kattaa kiinteällä katteella.

Kaikki rakenteet tulee perustaa huolellisesti ja niiden rakentajalla tulee olla riittävä kokemus ja pätevyys.

2. Lannan ja jätevesien varastointi

Eläinsuojissa muodostuva lietelanta, separoidun lietteen nestemäinen osa, maitohuoneen pesuvedet sekä eläinsuojien muut pesu- ja jätevedet tulee varastoida vesitiivistä materiaalia olevissa lietesäiliöissä siten, ettei niitä joudu ympäristöön. Jätevesiä ei saa päästää imeytymään pohjavesialueen maaperään. Lanta ja separoidun lietteen kiinteä osa tulee varastoida vesitiiviissä lantalassa siten, ettei lantaa tai lantalassa muodostuvia suotovesiä joudu ympäristöön.

Lietteiden, maitohuoneen pesuvesien, muiden pesu- ja jätevesien, sadevesien sekä säilörehun puristenesteen varastointitilavuutta tulee olla yhteensä **vähintään 6 083 m³**. Lietelannan varastotilavuuteen voidaan laskea lietekui-lujen ja pumppukaivojen tilavuudet (168 m³).

Kuivalantalassa tulee olla varastointitilavuutta yhteensä **vähintään 305 m³**, mikä kattaa lannan, separoidun lietelannan kiinteän osan ja lantalaan kertyvän sadeveden.

Lietteiden/lannan kuljetus- ja levityskaluston pesu tulee suorittaa siten, että pesuvedet otetaan talteen lietesäiliöön tai muuhun erilliseen umpisäiliöön. Lietteen ja lannan varastointitilat tulee tyhjentää perusteellisesti vuosittain ja samalla niiden kunto tulee tarkistaa mahdollisten vaurioiden havaitsemiseksi. Vaurioituneet lietesäiliöt tai kuivalantalatilat tulee korjata välittömästi.

Lietesäiliöiden ja kuivalantalalan käytöstä, niiden tyhjennyksestä, lannan separoinnista, lannan kuljetuksesta tai levityksestä ei saa aiheutua päästöjä ympäristöön eikä ympäristön asukkaille kohtuutonta viihtyvyyteen tai terveyteen kohdistuvaa rasitusta, kuten melu- tai hajuhaittaa.

Sosiaalitulojen wc-vedet tulee käsitellä valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011) mukaisesti. Nykyiseen eläinsuojaan tulee rakentaa hakemuksen mukaisesti viimeistään 15.3.2016 mennessä polttava wc, josta ei muodostu wc-vesiä. Rakennettavan hiehopihatton sosiaalitulojen wc-vedet pitää käsitellä hakemuksen mukaisesti johtamalla jätevedet riittävän kokoiseen, vesitiiviiseen ja kannelliseen umpisäiliöön. Umpisäiliö tulee tyhjentää riittävin väliajoin ja jätevedet tulee toimittaa kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti laitokselle, jolla on ympäristölupa vastaanottaa kyseisiä jätteitä. Wc-vesiä ei saa johtaa lietesäiliöön.

3. Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

Liete- ja kuivalanta, separoidun lietelannan nestemäinen ja kiinteä osa, maitohuoneen pesuvedet sekä muut eläinsuojan pesuvedet, säilörehun puristenesteet ja pilaantunut säilörehu tulee hyödyntää pellolla lannoitteena. Lietettä, lantaa ja pesu- ja jätevettä voidaan toimittaa myös laitokseen, jolla on kyseisen jätteen käsittelylle myönnetty ympäristölupa, mikäli siitä esitetään etukäteen valvontaviranomaiselle voimassa oleva luovutus sopimus. Se, mitä jäljempänä sanotaan lietteestä, koskee myös separoidun lietteen nestemäistä osaa ja lantaa koskevat määräykset koskevat myös separoidun lietteen kiinteää osaa.

Lietteen/lannan levitykseen soveltuvaa peltoa tulee jatkuvasti olla käytettävissä ympäristölupahakemuksen mukaiseen toimintaan vähintään **142 hehtaaria**. Peltopinta-alassa tulee huomioida myös vesistöjen, valtaojien ja talousvesikaivojen ympärille jätettävien suojavyöhykkeiden vaatimat pinta-alat.

Lähellä tilakeskusta sijaitsevat pohjavesialueen peltolohkot

Lähellä tilakeskusta olevien peltolohkojen (01027, 01042, 01044, 01026 ja 00661) pohjavesialueella oleville osille ei saa levittää lietelantaa, separoidun lietteen nestemäistä osaa, pesuvesiä, säilörehun puristenestettä eikä muutaakaan nestemäistä orgaanista lannoitetta ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai muiden vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, että siitä ei aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kasvinsuojeluaineita käytettäessä tulee varmistaa, että tuotteet soveltuvat pohjavesialueen viljelyyn.

Kuivalannan tai separoidun lietteen kiinteän osan (kuiva-ainepitoisuus vähintään 20 %) levitys on sallittua pohjavesialueen ulkorajan sekä pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliin sijoittuvilla pelloilla (01027, 01042, 01044, 01026 ja osin 00661), kun levitys tapahtuu keväällä, lanta mullataan mahdollisimman nopeasti ja kerralla käytettävä lantamäärä ei ylitä kasvin yhden kasvukauden aikana tarvitsemaa ravinnemäärää. Muita kuin orgaanisia lannoitteita voidaan käyttää pohjavesialueella kasvin ravinnetarpeen edellyttämiä määriä.

Muut tilakeskuksen lähellä sijaitsevat peltolohkot, jotka sijaitsevat pohjavesialueen ulkopuolella

Lietteen/kuivalannan ja separoidun lietteen nestemäisen ja kiinteän osan peltolevityksessä tulee noudattaa maataloudesta peräisin olevien nitraattien ve-

siin pääsyn rajoittamista koskevan valtioneuvoston asetuksen (931/2000) määräyksiä. Levityksessä tulee huomioida myös maaperän viljavuus, viljeltävän kasvin ravinnontarve sekä lannan typpi- ja fosforipitoisuus.

Lietteen /kuivalannan ja separoidun lietteen nestemäisen ja kiinteän osan levitystä

- ei suoriteta lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan eikä 15.10. - 15.4. välisenä aikana
- lietettä/kuivalantaa ja separoidun lietteen nestemäistä ja kiinteää osaa levitetään syksyllä enintään 15.11. asti ja levitys aloitetaan keväällä aikaisintaan 1.4., jos maa on sula ja kuiva niin, että valumia vesistöön ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole
- lietettä/kuivalantaa ja separoidun lietteen nestemäistä ja kiinteää osaa ei levitetä nurmikasvuston pintaan 15.9. jälkeen eikä sitä käytetä toistuvasti kevättulvien alle jäävillä peltoalueilla perustettavaa kasvustoa lukuun ottamatta 1.10. - 15.4. välisenä aikana
- lietettä/kuivalantaa ja separoidun lietteen nestemäistä ja kiinteää osaa ei käytetä viisi metriä lähempänä vesistöä ja seuraavan viiden metrin leveydellä lietteen/kuivalannan ja separoidun lietteen nestemäisen ja kiinteän osan pintalevitystä ei tehdä, jos pellon kaltevuus ylittää kaksi prosenttia, lietteen/kuivalannan ja separoidun lietteen nestemäisen ja kiinteän osan pintalevitystä ei suoriteta pelloilla, joiden keskimääräinen kaltevuus ylittää 10 %

Talousvesikaivojen ympärille jätetään vähintään 30–100 metriä leveä lietteellä/kuivalannalla ja separoidun lietteen nestemäisellä ja kiinteällä osalla käsittelemätön vyöhyke;

Pohjavesialueilla sijaitseville pelloille ei levitetä lietelantaa, separoidun lietteen nestemäistä osaa, pesuvesiä tai muutenkaan nestemäistä orgaanista lannoitetta ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai muiden vastaavien luottettavien selvitysten perusteella osoita, että siitä ei aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kuivalantaa tai separoidun lietteen kiinteää osaa ei levitetä pohjavesialueen varsinaiselle muodostumisalueelle. Kuivalannan ja separoidun lietteen kiinteän osan (kuiva-ainepitoisuus vähintään 20 %) käyttö on kuitenkin sallittua pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliin sijoittuvilla pelloilla, kun levitys tapahtuu keväällä ja kuivalanta /separoidun lietteen kiinteä osa mullataan mahdollisimman nopeasti. Kasvinsuojeluaineita käytettäessä tulee varmistaa, että tuotteet soveltuvat pohjavesialueen viljelyyn.

Lietteen kuormaus ja kuljetus tulee hoitaa tarkoitukseen suunniteltua tiivistä kalustoa käyttäen siten, että lantaa ei joudu ympäristöön, teille, ojiin, vesistöön tai pohjaveteen ja, ettei siitä aiheudu kohtuutonta haittaa tai räsitusta naapureille. Mikäli kuljetusreitille pääsee putoamaan lietettä, tulee kuljetukset keskeyttää ja likaantuneet alueet puhdistaa välittömästi.

Etäpellot

Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa lietteen/kuivalannan ja separoidun lietteen nestemäisen ja kiinteän osan levityssuunnitelma tiedoksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvontaviranomaiselle **31.3.2015** mennessä siltä osin kuin lietteen, kuivalannan ja separoidun

lietteen nestemäisen ja kiinteän osan levityspellot sijaitsevat etäämmällä talouskeskuksesta.

Suunnitelmassa tulee esittää levitysalojen sijainti ja sijainnissa tapahtuneet mahdolliset muutokset, levitystekniikka, levitysjankohdat, suojavyöhykkeet pohjavesien, vesistöjen ja talousvesikaivojen suojaamiseksi sekä toimenpiteet naapurustolle aiheutuvan hajuhaitan vähentämiseksi. Suunnitelmaan on liitettävä myös kopiot uusista tai muuttuneista peltojen vuokrasopimuksista ja lannan levityssopimuksista. Lannanlevityssuunnitelmassa tapahtuvat muutokset on toimitettava vuosittain 31.3. mennessä tiedoksi valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa lannanlevitystä koskevia ohjeita tai määräyksiä.

Suunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon se, mitä maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (931/2000) säädetään.

Toiminnanharjoittaja vastaa myös mahdollisesti käyttämänsä urakoitsijan suorittamasta lannan levityksestä. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, että mahdolliset lannan vastaanottajat ovat tietoisia lannanlevityssuunnitelman sisällöstä ja siitä, mitä lannan levityksestä on määrätty maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevassa asetuksessa (931/2000).

Lisäksi toiminnassa tulee noudattaa Lestijärven kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä.

4. Lietelannan separointi

Separoidun lietteen **kiinteän osan kuiva-ainepitoisuuden on oltava vähintään 20 %**. Eläinsuojan hiehopihatossa muodostuvasta lietelannasta voidaan separoida enintään **1 200 m³ vuodessa**.

Separointi tulee tehdä uuden hiehopihaton viereen rakennettavan vesitiiviin separointilaatan päällä. Separoinnin aikana paikalla on oltava jatkuva valvonta ja separoinnissa on noudatettava erityistä huolellisuutta. Separoidun lietteen nestemäinen osa on pumpattava takaisin lietesäiliöön siten, että putken purkukohta on lietepinnan alapuolella. Separoidun lietteen kiinteä osa on siirrettävä välittömästi lantalaan varastoitavaksi. Pumppaukset tulee tehdä valvotusti ja siten, että ylivuotoja ei tapahdu missään vaiheessa. Separointi pitää suorittaa riittävän usein, ettei separoinnin mahdollinen viivästyminen aiheuta säiliön ylitäytymisen vaaraa.

Luvan saajan on laadittava selvitys käytettävästä separointilaitteistosta, sen erottelutehosta, toiminta-ajoista ja käsiteltävistä lietemääristä sekä menettelytavoista. Asiassa on esitettävä lisäksi arvio ravinteiden jakautumisesta eri fraktioihin. Selvitys on toimitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle vähintään kolme kuukautta ennen lannan separoinnin aloittamista.

5. Hajuhaittojen vähentäminen

Mikäli 200 m³:n lietesäiliö uusitaan, tulee se kattaa kiinteällä katteella.

Kaikki kiinteällä katteella kattamattomat lietesäiliöt tulee kattaa vähintään 10 cm:n vahvuisella kelluvalla katteella, esimerkiksi turpeella tai kevytsoralla. Kelluvan katemateriaalin pysyvyys lietesäiliössä tulee tarvittaessa varmistaa tuulisuojauksella. Orgaanisia katemateriaaleja (esim. turve) käytettäessä katemateriaalia tulee lisätä riittävän usein, ettei katekerros ohene. Lietesäiliöt tulee täyttää alakautta tai lietepinnan alapuolelta. Mahdolliset lietteen pudotus-/pumppauskaivot tulee kattaa tiiviillä betonikannella. Lietelannan siirtojen olemassa olevan navetan lietesäiliöistä muihin eläinsuojan lietesäiliöihin/etälietesäiliöihin tulee tapahtua siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tai räsitusta lähimmille naapureille.

Lantalassa varastoitava kuivike/kuivalanta ja separoidun lietteen kiinteä osa on katettava. Kate voi olla joko vähintään 10 cm:n vahvuinen turvekerros, peite tai muu materiaali.

Eläinsuojien poistoilma tulee hajuhaittojen vähentämiseksi johtaa eläinsuojan katolle sijoitettujen poistoilmahormien tai -aukkojen kautta. Eläinten valkuaisruokinta tulee pyrkiä optimoimaan niin, että liete- ja kuivalantaan joutuvien tyyppiyhdisteiden määrä voidaan pitää mahdollisimman vähäisenä. Eläinsuojien sisätilat on pidettävä siistinä ja sisäilman lämpötila mahdollisimman alhaisella tasolla. Eläinsuojien, lietesäiliöiden ja lantalan ympäristö sekä kulkutiet on pidettävä hyvässä ja siistissä kunnossa.

Lannan levityksestä ei saa aiheutua kohtuutonta hajuhaittaa tai muutakaan haittaa levitysalojen välittömässä läheisyydessä asuville asukkaille. Lietteen levityksessä tulisi mahdollisuuksien mukaan käyttää sijoitettavaa levitintä. Muualle kuin kasvustoon levitettävä liete/lanta tulee mullata tai pelto tulee kyntää mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluttua levityksestä. Eläinsuojasta noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsevilla peltolohkoilla liete/lanta tulee mullata neljän tunnin kuluessa levityksestä. Levitysjankoha tulee pyrkiä valitsemaan siten, että naapureille aiheutuva haitta olisi mahdollisimman vähäinen. Liete tulee levittää tynellä säällä tai ainakin niin, ettei tuulensuunta ole naapuriin päin. Erityisesti tämä tulee ottaa huomioon lannoitettaessa nurmikasvustoa. Lietteen levitystä ja käsittelyä tulee välttää yleisinä juhla- ja pyhäpäivinä. Lannanlevityksessä tulee noudattaa Lestijärven kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä.

6. Säilörehun varastointi

Säilörehun ja puristenesteen varastoinnista ei saa aiheutua pohja- ja pintavesien tai maaperän pilaantumista. Säilörehun puristeneste tulee johtaa laakasiiloista umpisäiliöihin. Umpisäiliöistä puristenesteet tulee siirtää varastoitavaksi lietesäiliöön tai ne tulee levittää kasvukauden aikana peltoon. Umpisäiliöiden täyttöastetta tulee seurata huolellisesti ja ne tulee tyhjentää riittävän usein ylivuotojen ehkäisemiseksi.

Laakasiilot on varastointiaikana katettava tiiviisti. Tyhjennetyt laakasiilot on välittömästi puhdistettava rehujätteistä. Rehujätteet tulee varastoida jätere-husiilossa ja käyttää pellolla lannoitteena.

7. Jätteet

Toiminnassa muodostuvat jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään. Toiminnassa muodostuvien jätteiden, käytettävien kemikaalien ja rehu-jätteiden varastointi on järjestettävä siten, ettei niiden varastoinnista aiheudu epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa, maaperän, pinta- tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa tai vaaraa ympäristölle.

Jäteöljyt ja muut vaaralliset jätteet on varastoitava katetussa tiivispohjaisessa varastossa, josta valumat voidaan kerätä talteen astian mahdollisesti rikkoutuessa. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa ympäristöluvan omaavaan vastaanottoaikaan.

Vaaralliset jätteet, kuten öljyt, öljynsuodattimet, akut ja loisteputket, vanhentuneet torjunta-aineet ja muut käyttökelvottomat kemikaalit tulee toimittaa asianmukaiseen ympäristöluvan omaavaan vaarallisten jätteiden vastaanottoaikaan. Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet, esimerkiksi paperi, pahvi, metalli ja muovi, tulee kerätä erikseen ja toimittaa hyötykäyttöön tai niille järjestettyyn keräyspaikkaan. Hyötykäyttöön kelpaamattomat tavanomaiset jätteet tulee toimittaa hyväksyttävään keräyspaikkaan. Jätehuollossa tulee noudattaa Lestijärven kunnan jätehuoltomääräyksiä.

8. Eläinjätteet

Eläinten ruhot ja muu toiminnassa syntyvä eläinjäte tulee toimittaa hakemuksen mukaisesti Honkajoki Oy:lle tai muuhun ympäristöluvan omaavaan laitokseen käsiteltäväksi. Ruhojen ja muun eläinjätteen pitkäaikaista varastointia tulee välttää ja lyhytaikainenkin varastointi tulee järjestää siten, että se ei aiheuta terveyshaittaa, hajuhaittaa taikka epäsiisteyttä. Eläinjätettä ei saa haudata.

Mikäli ruhoja tai muuta eläinjätettä varastoidaan pakkasjaksolla yli kolme vuorokautta ja muuna aikana yli kaksi vuorokautta tulee varastointi tapahtua tiiviissä, jäähdytettävissä olevassa raatokontissa tai muussa vastaavassa ruhojen kylmäsäilytykseen tarkoitettussa paikassa.

Mikäli ruhoja varastoidaan vain lyhytaikaisesti (alle 2 vrk), tulee sen tapahtua tiiviillä alustalla ja ruhot tulee peittää sateelta ja tuhoeläimiltä. Varastointipaikan tulee olla varjainen, jos sitä ei ole sijoitettu sisätiloihin.

9. Kemikaalien ja öljytuotteiden varastointi

Poltto- ja voiteluaineet sekä torjunta-aineet ja muut kemikaalit tulee varastoida ja niitä tulee käsitellä siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle, pinta- ja pohjavesille, maaperälle tai muulle ympäristölle. Kemikaalien säilytykseen käytettävien säiliöiden tai astioiden tulee olla tiiviitä ja kannellisia ja niiden päällä tulee lukea mitä kemikaalia säiliö tai astia sisältää. Kemikaalit ja vaaralliset jätteet tulee säilyttää lukituissa tiloissa.

Moottori- ja hydraulikkaöljyt sekä muut voiteluaineet ja jäteöljyt on säilytettävä katetussa, tuulettuvassa, lukittavassa ja tiivispohjaisessa, reunakorokkeella varustetussa tilassa. Suojarakenteen kuntoa tulee seurata säännöllisesti ja siitä on poistettava sinne mahdollisesti päässyt sade- tai sulamisvesi. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalta tulee tilassa olla aina saatavilla tarkoi-

tukseen sopivia imeytysmateriaaleja sekä vahingon alkutorjuntaan soveltuva välineistöä.

10. Toiminnan tarkkailu ja raportointi

Lietesäiliöiden, kuivalantalan, pumppu- ja pudotuskaivojen sekä niiden putkistojen, separointilaitteiden, laakasiilojen, säilörehun puristenestesäiliöiden ja jätehuoltotilojen kuntoa tulee tarkkailla riittävän usein. Mikäli rakenteissa tai laitteissa havaitaan vaurioita tai toimintaongelmia, jotka voivat johtaa päästöjen tai haittojen syntymiseen, on ne välittömästi korjattava. Suoritetuista tarkastus- ja korjaustoimenpiteistä on pidettävä kirjaa ja tiedot on liitettävä toimintaa koskevaan vuosiraporttiin.

Lietteestä ja lannasta tulee tehdä lanta-analyysi kokonaistypen, liukoisen typen ja liukoisen fosforin määrittämiseksi vähintään viiden vuoden välein.

Pohjaveden laatua on tarkkailtava vuosittain asemapiirroksen (ARK 1, pvm 25.2.2014, muutettu 8.4.2014) merkityistä pohjaveden havaintoputkista (PVT, 3 kpl). Sertifioidun näytteenottajan on otettava pohjavesinäytteet vuosittain kesäkuun loppuun mennessä. Näytteet tulee analysoida akkreditoidulla tai muulla tarkoitukseen hyväksytyllä menetelmällä. Näytteistä tulee tutkia happi, pH, sähkönjohtavuus, nitraatti, ammonium sekä koliformiset bakteerit, *Escherichia coli* ja suolistoperäiset enterokokit. Näytteenoton yhteydessä tulee mitata pohjaveden pinnankorkeus.

Sertifioidun näytteenottajan on otettava vesinäytteet pohjavesialueella sijaitsevan korjattavan /uusitun lietesäiliön (tilavuus 200 m³), eläinsuojan laajennuksen ja laakasiilojen alapuolisen suojausrakenteen salaojavedestä ja peruskuivatusvesien tarkkailukaivoista (salaojakaivoista) käyttöönottoa seuraavana vuonna kesäkuun loppuun mennessä ja tämän jälkeen kolmen vuoden välein. Näytteistä on tutkittava ainakin nitraatti-, nitriitti- ja ammoniumpitoisuudet. Näytteet on otettava samanaikaisesti myös pohjavesialueella sijaitsevan 500 m³ lietesäiliön sekä olemassa olevan eläinsuojan ja lantalan sala-ojavesien tarkkailukaivoista.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus voi tarvittaessa perustellusta syystä muuttaa näytteenottotiheyttä, analyysivalikoimaa ja näytteenottopaikkaa. Ensimmäiset näytteet on otettava vuoden 2014 kesäkuun loppuun mennessä. Vuoden 2014 tietoihin tulee liittää asennettujen pohjavesiputkien putkikortit.

Pohjavesinäytteiden tarkkailutulokset ja tarkkailukaivojen tulokset on toimitettava heti niiden valmistuttua Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä tiedoksi Lestijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Etelä-Pohjanmaan ympäristökeskuksen pohjavesiryhmälle.

Eläinsuojan toiminnasta tulee pitää kirjaa. Toiminnanharjoittajan tulee raportoida toiminnastaan seuraavat vuositiedot:

- eläinten määrä
- toiminnassa muodostuvan lietteen (lietelanta ja separoidun lietteen nestemäinen osa) ja lannan määrä (kuivalanta ja separoidun lietteen kiinteä osa) (m³/vuosi)

- lietteen ja lannan toimituspaikat tai vastaanottajat ja – ajankohdat
- kuolleiden eläinten määrä (kpl/vuosi tai t/vuosi), toimituspaikat ja ajankohdat
- lanta-analyysin tulokset
- uudet tai muuttuneet lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja -sopimukset
- tiedot häiriötilanteista tai muista poikkeuksellisista tilanteista
- eläinsuojassa tehdyt korjaus- ja ympäristönsuojelutoimet
- tiedot lietelannan separointiin käytetystä ajasta ja ajankohdasta (päivää/vuosi) ja tiedot separointiin liittyvistä häiriötilanteista, separoinnin viivästymisistä ja viivästymisen syystä ja pituudesta.

Toimintaa koskevat tiedot (vuosiraportti) tulee vuosittain helmikuun loppuun mennessä lähettää Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen, ellei valvontaviranomainen toisin määrää. Vuosiraportti tulee ensisijaisesti laatia käyttämällä sähköistä järjestelmää (Itella TYVI, www.tyvi.fi tai vastaava järjestelmä valvontaviranomaisen ohjeen mukaan). Poikkeuksellisista tapahtumista on ilmoitettava myös Lestijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

11. Häiriö- ja poikkeustilanteet

Mahdollisista häiriöistä ja poikkeuksellisista tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet tai saattavat aiheuttaa merkittäviä ympäristöhaittoja, on välittömästi ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen valvontaviranomaiselle ja Lestijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä poikkeuksellisten tilanteiden uusiutumisen ehkäisemiseksi.

12. Muut määräykset ja toiminnan muutokset

Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimialansa erityisesti ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle eläinsuojan toiminnassa tapahtuvista eläinmääriin, tuotantoon, lannankäsittelyyn, laidunukseen (esimerkiksi jaloittelutarhan rakentaminen) tai ympäristön pilaantumisriskiin liittyvistä muutoksista, toiminnan lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta hyvissä ajoin ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Mikäli toiminta muuttuu tai olennaisesti laajenee, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa.

13. Käyttöönottoilmoitus

Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle rakennettavan hiehopihaton, nykyisen eläinsuojan laajennuksen, uusien lietesäiliöiden ja laakasiilojen käyttöönotosta viimeistään 30 vrk ennen toiminnan aloittamista.

RATKAISUN PERUSTELUT

Käsittelyratkaisun perustelut

Etälietesäiliö ja vuokralietesäiliöt

Aluehallintovirasto katsoo, että hakemuksessa esitetyt 500 m³:n ja 900 m³:n vuokratut etälietesäiliöt eivät muodosta eläinsuojan kanssa sellaista ympäristönsuojelulain 35 §:n 4 mom. tarkoitettua teknistä ja toiminnallista yhteyttä, että niiden ympäristövaikutuksia olisi tarpeen tarkastella yhdessä. Eläinsuojien ja etälietesäiliöiden välisen etäisyyden (4,5 km) vuoksi niiden ympäristövaikutukset eivät kohdistu samalle alueelle. Tiedot ovat kuitenkin tarpeen riittävän liettelannan varastotilavuuden arvioimiseksi.

Toimintakokonaisuus

Nykyinen ja rakennettava eläinsuoja sijaitsevat 500 metrin etäisyydellä toisistaan, joten niiden vaikutusalueet vain sivuavat toisiaan. Eläinsuojilla on kuitenkin yhteiset rehuvarastot ja jätehuolto, joten molemmat eläinsuojat ja Mustikkapuron varressa oleva lietesäiliö (900 m³) muodostavat sellaisen ympäristönsuojelulain 35 §:n 4 mom. tarkoitetun teknisen ja toiminnallisen yhteyden, jonka ympäristövaikutuksia on syytä tarkastella yhdessä. Ympäristöluvassa on otettu huomioon koko toiminnan ympäristövaikutukset ja annettu sitä koskevat määräykset.

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 41 § 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa 1) terveystahetta, 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, 3) ympäristönsuojelulain 7-9 §:ssä kiellettyä seurausta, 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, tai 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Ympäristönsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Ympäristönsuojelulain 6 § 2 mom 2 kohdan mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Ympäristönsuojelulain 6 § 2mom 3 mukaan lupaharkintaan vaikuttavana seikkana pidettäisiin myös muiden mahdollisten sijoituspaikkojen olemassa-

oloa. Vaihtoehtoisten sijoituspaikkojen tulisi sijaita niin lähellä ajateltua sijoittamispaikkaa, ettei tästä aiheutuisi toimintaa suunnittelevalle kokonaan uutta hanketta.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan muun muassa kiinteistöä tai rakennusta ei saa käyttää siten, että naapurille, lähitöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, kuten esimerkiksi pölystä, hajusta tai melusta. Saman lainkohdan toisen momentin mukaan on rasituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen ajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi muun muassa päästöistä, niiden ehkäisemisestä ja muusta rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, jätteistä sekä niiden synnyn ja haitallisuuden vähentämisestä. Ympäristönsuojelulain 46 §:n 1 momentin mukaan luvassa on muun muassa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan käyttötarkkailusta, päästöjen ja jätehuollon sekä toiminnan vaikutusten tarkkailusta.

Lupaharkinnan perustelut

Aluehallintovirasto myöntää Juha ja Niina Nevalalle sekä Merja Untiselle (maatalousyhtymä Nevala Juha ja Niina sekä Untinen Merja) ympäristöluvan eläinsuojatoiminnalle ja sen laajentamiselle (maidontuotanto), koska hakeuksen mukainen toiminta voidaan järjestää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimusten mukaisesti, kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset. Kysymyksessä on vuonna 2006 myönnettyyn ympäristölupaan verrattuna sellainen olennainen toiminnan muutos, että lupaehdot on harkittava ympäristönsuojelulain 41 ja 42 §:ien mukaan. Toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 42 § 1 momentissa tarkoitettuja luvan myöntämisen esteenä olevia vaikutuksia.

Tilakeskus sijaitsee alueella, joka on ympäristöministeriön 8.2.2012 vahvistamassa Keski-Pohjanmaan 3. vaiheen maakuntakaavassa osoitettu merkinnällä "Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue" (pv). Kaavamääräyksen mukaan alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee varmistua siitä, ettei toimenpiteillä vaaranneta pohjaveden määrää tai laatua. Tämä tulee ensisijaisesti hoitaa sijoittamalla riskialttiit toiminnat alueen ulkopuolelle tai toissijaisesti estämällä riskien syntyminen riittävillä vesiensuojelutoimenpiteillä.

Tilakeskus sijaitsee Lestijärven vahvistetulla osayleiskaava-alueella. Nykyinen eläinsuoja sijoittuu AM-merkitylle maatilojen talouskeskusten alueelle ja uusi hiehopihatto MT-merkitylle maatalousalueelle. Toiminta on siten kaavan mukaista. Eläinsuojan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettu huomioon myös toiminnan tavanomaisuus suhteessa lähialueen maankäyttöön. Toiminta sijoittuu maatalousvaltaiselle haja-asutusalueelle, jossa karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi toiminnaksi.

Toiminnanharjoittaja on lupaprosessin yhteydessä esittänyt uuden sijoituspaikan hiehopihatolle, yhdelle lietesäiliölle sekä lietteen separoinnille pohjavesialueen ulkopuolella, mikä on otettu huomioon lupaharkinnassa.

Tilakeskus ja nykyinen eläinsuoja sijaitsevat Kasalankankaan (1042103B) vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella. Konesuoja sijaitsee pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Lähin vedenottamo (Palo-kangas, kaivo 03V04) sijaitsee noin 830 metrin etäisyydellä nykyisestä eläinsuojasta koilliseen. Pohjaveden virtaussuunta on todennäköisimmin tilakeskuksen alueella lounaaseen tai länteen kohti pohjavesialueen rajaa, poispäin ottamosta.

Pohjavesille riskejä aiheuttavat toiminnot tulisi sijoittaa pohjavesialueiden ulkopuolelle ja ellei tämä ole mahdollista, pilaantumisvaara tulee poistaa mm. rakenteellisin toimenpitein. Uusi hiehopihatto ja rakennettava lietesäiliö sijoituvat pohjavesialueen ulkopuolelle. Nykyisen eläinsuojan laajennus on lähellä pohjavesialueen ulkorajaa. Maaperä on verrattain hienojakoista eläinsuojaa rakennettaessa tehtyjen havaintojen mukaan (hieno hiekka/siltti, turvekerros). Aluehallintovirasto katsoo, että eläinsuojan laajennuksesta ei aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa, kun pohjavesialueelle sijoittuvat rakenteet toteutetaan vesitiiviinä ja lisäksi toteutetaan päätöksestä ilmenevällä tavalla ns. kaksoissuojauksen periaatteella.

Laakasiilot sijoittuvat pohjavesialueen muodostumisalueen ja pohjavesialueen ulkorajan väliin. Säilörehu on aiemmin tehty aumaan, joista puristenesteiden talteenotto ei ole ollut hallittua. Laakasiilojen ja puristenestekaivojen rakenteisiin tehdään kaksoissuojaus käyttämällä siiloihin vesitiivistä betonia ja 0,5 mm HDPE-kalvoa tai tiiviydeltään vastaavaa materiaalia ja välitilan nesteet johdetaan hallitusti puristenestesäiliöihin. Aluehallintovirasto katsoo, että määräysten mukaisin toimenpitein tiivispohjaisten laakasiilojen rakentaminen suunnitellulle paikalle on mahdollista.

Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeessa I/2010 liitteessä 4 on esitetty uusien, talouskeskusten ulkopuolelle rakennettavien kotieläinsuojien vähimmäissuositusetäisyydet häiriintyvistä kohteista. Ohjeen mukaan vähimmäissuositusetäisyys häiriintyvistä kohteesta edellyttäisi suunnitellun suuruiselta uudelta eläinsuojalta vähintään 290 m etäisyyttä suotuisissa olosuhteissa, normaaleissa olosuhteissa 315 m ja vaativissa olosuhteissa 380 m. Yli 2,5-kertainen laajennus rinnastetaan vallitsevassa oikeuskäytännössä uuteen toimintaan. Etäisyys-suositukset koskevat uusia hankkeita, mutta niitä sovelletaan tapauskohtaisesti myös laajennuksiin. Laajennushankkeissa voidaan suojaetäisyyksiksi hyväksyä jonkin verran lyhyemmät etäisyydet kuin uusissa tai uuteen toimintaan rinnastettavissa hankkeissa.

Hakemusasiakirjojen perusteella olemassa olevaa eläinsuojarakennusta on tarkoitus pidentää nykyisestä 8,5 m ja laajennusosa suuntautuu poispäin lähimmästä asutuksesta. Olemassa olevan eläinsuojan itäpuolella sijaitsevan Laurilan tilan (421-401-179-7) asuinrakennuksen etäisyys hakemuksessa esitetystä eläinsuojan laajennusosasta on noin 95 m ja laakasiiloista noin 100 m sekä rakennettavasta hiehopihatosta noin 590 metriä. Olemassa olevan eläinsuojan pohjoispuolella lähin naapuri on Hietala (kiinteistötunnus 421-401-178-3) ja sillä sijaitsevan asuinrakennuksen etäisyys suunnitellusta laa-

jennusosasta ja laakasiiloista on noin 190 m sekä rakennettavasta hiehopihatosta 685 metriä. Kahden muun eläinsuojan pohjoispuolella sijaitsevan tilan Hiekka (421-401-349-0) sekä Alanko (421-401-316-1), etäisyydet olemassa olevan eläinsuojan laajennuksesta ovat 340 m ja 590 m ja rakennettavasta hiehopihatosta 825 metriä ja 1075 metriä. Eteläpuolella lähimmät naapurit ovat Onnela (kiinteistötunnus 421-401-9-46), etäisyys olemassa olevasta eläinsuojasta 560 metriä ja rakennettavasta hiehopihatosta 200 metriä, Perkiö (421-401-181-1), etäisyydet vastaavasti 650 ja 210 metriä ja Peltoniemi (421-401-182-0), etäisyydet vastaavasti 760 ja 310 metriä.

Eläinyksikkömäärä eläinsuojan laajennuksen jälkeen (n. 1189 eläinyksikköä) on noin 2,4 –kertainen voimassa olevan ympäristöluvan eläinyksikkömäärään (noin 490 eläinyksikköä). Kyseessä voidaan siten katsoa olevan laajennus, joka ei ole rinnastettavissa uuteen toimintaan. Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen mukaisesti pienten ja keskisuurten maatilojen laajennushankkeissa voidaan hyväksyä em. suositusetäisyyksiä lyhyemmät suojaetäisyydet häiriintyviin kohteisiin.

Uuden rakennettavan hiehopihaton suojaetäisyyksiä olemassa olevaan asutukseen voidaan pitää riittävinä. Aluehallintovirasto katsoo, että myös olemassa olevan pihatton sisäisten muutoksien ja rakennettavan laajennuksen etäisyyttä asutukseen voidaan pitää riittävänä, kun otetaan huomioon, että kyseessä ei ole uuteen toimintaan rinnastettava hanke. Olemassa olevan pihattorakennuksen sisäiset eläinpaikkamuutokset toteutetaan siten, että lypsy-lehmät sijoittuvat rakennuksen eteläosaan etäämmälle eläinsuojan pohjoispuolisesta asutuksesta ja pihattorakennukseen rakennettava noin 8,5 m:n pituinen laajennusosa suuntautuu poispäin lähimmästä asutuksesta. Aluehallintovirasto asiaa harkitessaan on ottanut lisäksi huomioon sen, että Laurilan tilalla oleva asuinrakennus, vaikkakin sijaitsee eri kiinteistöllä, on jo vuonna 2006 myönnetyssä ympäristöluvassa katsottu sijaitsevan luvanhakijoitten tilakeskuksen alueella. Aluehallintovirasto on lupaharkinnassa ottanut huomioon myös sen, että lähin naapurin asuinrakennus Laurilan tilalla on hakijan lähisukulaisen omistama.

Ottaen huomioon annetut lupamääräykset, eläinsuojan sijaintipaikan ympäristön, eläinsuojan eläinmäärän sekä eläinsuojan ja lietesäiliöiden ja kuivalantalalan sijainnin naapureihin nähden, toiminta ei todennäköisesti aiheuta kohtuutonta rasitusta tai muuta olennaista haittaa naapureille. Sijaintipaikalla on harjoitettu pitkään maataloutta ilman häiriöitä naapureille. Eläinsuojatoiminta kyseisellä paikalla täyttää luvan myöntämisen edellytykset, mikäli annettuja lupamääräyksiä noudatetaan. Ympäristöluvan myöntäminen ei edellytä, että toiminta olisi täysin hajutonta tai haitatonta. Hajuhaittojen vähentämiseksi lupapäätöksessä on annettu määräykset mm. lietesäiliöiden kattamisesta ja täyttämisestä alakautta tai lietepinnan alapuolelta, lantalassa varastoitavan lannan kattamisesta, laakasiilojen kattamisesta varastointiaikana, ruokinnan optimoimisesta sekä lietteen multaamisesta viimeistään vuorokauden kuluessa levityksestä ja lähempänä asutusta neljän tunnin kuluessa.

Toiminnalle myönnetty enimmäiseläinmäärä vastaa hakemuksessa ja sen täydennyksissä esitettyä.

Lupamääräysten perustelut

Eläinsuojien ja lantaloiden rakenteet, lupamääräys 1

Eläinsuojan toimintaan kuuluvien rakennusten pohjarakenteiden tulee estää lannan, virtsan, puristenesteen tai niistä aiheutuvien valumien joutuminen pinta- tai pohjavesiin. Rakenteiden ja laitteiden on oltava sellaisia, ettei tyhjennysten, siirtojen ja kuljetusten aikana pääse tapahtumaan vuotoja.

Valtioneuvoston asetuksen maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000) sekä maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden (MMM-RMO-C4) mukaan lietteen ja kuivalannan varastotilojen sekä eläinsuojan pohjarakenteiden tulee olla vesitiivistä materiaalia suorien valumien estämiseksi.

Määräykset separointilaatan rakenteista on annettu ympäristöön kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi.

Pohjavesialueella on tarpeellista varmistaa rakenteiden suojaus käyttämällä riittävän vahvaa, hitsaamalla saumattua HDPE-kalvoa tai vastaavat vaatimukset täyttävää materiaalia ja kokoamalla välitilan vedet hallitusti. Mahdollisessa vuototilanteessa vuoto voidaan havaita tarkkailukaivosta. Tämän vuoksi on tärkeää, että salaojavedestä saadaan tarvittaessa näyte. Pohjavesialueella olevien salaojaputkistojen vesien ei saa imeyttää pohjavesialuelle ja niiden ohjaaminen pohjavesialueen ulkopuolelle on tarpeen pohjaveden suojelemiseksi.

Määräys nykyisen eläinsuojan vieressä olevan 200 m³:n lietesäiliön kunnostamisen tai uusimisen määräajasta on tarpeen, koska kyseessä on olemassa oleva toiminta ja heikkokuntoisesta lietesäiliöstä saattaisi vuotaa lietettä maaperään ja pohjaveteen. Määräys hiehopihaton viereen tulevan 2 500 m³:n lietesäiliön rakentamisesta valmiiksi ennen hiehopihaton käyttöönottoa varmistaa sen, että vaadittu varastointitilavuus on käytettävissä riittävän ajoissa.

Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden (MMM-RMO-C4) mukaan puristenestesäiliön tulee olla vesitiivis, kannellinen ja varustettu ilmalukolla.

Määräys ulkopuolisen asiantuntijan käytöstä on annettu pohjavesialueelle tulevien suojausten ja olemassa olevien rakenteiden tiiviiden varmistamiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden (MMM-RMO-C4) mukaan kattamattoman kuivalantalan tulee olla varustettu kolmella vähintään 0,5 m korkuisella seinämällä ja neljännellä reunalla tulee olla vähintään 0,5 metrin korkuinen ajoluiska ja sen jatkeena kuivalantalan ulkopuolella tulee olla tiivispohjainen kuormauslaatta esim. betonista tai asfaltista. Tiivispohjaisella tarkoitetaan tiiveydeltään vähintään asfalttia tai maabetonia vastaavaa pintaa tai materiaalia. Nykyisen kuivalantalan betonireunojen korkeus on 1,0 m ja ajoluiskan korkeus 0,5 m. Luiskan jatkeena on tiivis kuormauslaatta.

Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden (MMM-RMO-C4) mukaan kiinteällä katteella kattamaton lietesäiliö tulee olla varustettu riittävän tiheällä ja vähintään 1,5 metrin korkuisella suoja-aidalla maasta mitattuna. Varautuminen mahdollisuuteen kattaa lietesäiliö myöhemmin kiinteällä katteella on annettu, koska kiinteä kate estää sadeveden pääsyn lietesäiliöön ja vähentää hajuhaittoja.

Lannan ja jätevesien varastointi, lupamääräys 2

Lannan varastointitilojen mitoituksesta on annettu määräykset valtioneuvoston asetuksessa (VNA 931/2000) maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta ja kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeessa 1/2010. Lietteen, kuivikelannan, maitohuoneen pesuvesien, muiden pesu- ja jätevesien ja sadevesien varastointitilavuuden tulee vastata 12 kuukauden laskennallista varastotilavuutta.

Lietelannalla on 142 lypsylehmää ja 104 hiehoa. Lisäksi nykyisen eläinsuojan vasikoiden virtsa johdetaan lietesäiliöön. Hiehopihaton 36 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa on osittain kuivikepohjalla, mutta ne huomioidaan lietelannan laskelmassa. Lietelantaa muodostuu vuosittain nykyisessä eläinsuojassa $3\,422,4\text{ m}^3$ ($3\,408 + 14,4\text{ m}^3$) ja hiehopihatossa $1\,704\text{ m}^3$ ($1560 + 144\text{ m}^3$). Hiehopihaton lietelannasta separoidaan $1\,200\text{ m}^3$. Nesteosa 960 m^3 (80 %) pumpataan takaisin lietesäiliöön ja kuivajae 240 m^3 (20 %) viedään lantalaan. Lietelannan määräksi tulee tällöin yhteensä $4\,887\text{ m}^3/\text{v}$ ($3423 + (1704 - 240)$). Kun otetaan huomioon hiehopihaton pesuvedet (11 m^3), nykyisen eläinsuojan pesuvedet (292 m^3), kattamattomien lietesäiliöiden ja separointilaitteen sadevedet (683 m^3) ja säilörehun puristeneste (210 m^3), on 12 kk:n varastointitarve yhteensä $6\,083\text{ m}^3$.

Toiminnanharjoittaja on osoittanut riittävästi lietelannan ja pesuvesien varastointitilavuutta. Hakemuksen mukaan laajennuksen jälkeen tilalla on käytössään laskennallisesti yhteensä noin $6\,189\text{ m}^3$ lietelantalatilavuutta, josta lietesäiliöissä $6\,021\text{ m}^3$ ja lietekuiluissa ja pumppukaivoissa 168 m^3 .

Kuivikelannan varastointitarve on 305 m^3 , kun otetaan huomioon nykyisessä eläinsuojassa kuivikepohjilla olevien 12 alle kuuden kuukauden ikäisen vasikan ja yhden hevosen lanta ($28,8 + 12\text{ m}^3$), hiehopihaton separoinnin kuivajae (240 m^3) ja muodostuvat sadevedet. Kattamattomaan kuivalantalaan on varattava sadevesitilavuutta $0,1\text{ m}^3/\text{m}^2$, eli 24 m^3 . Tilan käytössä oleva 555 m^3 :n kuivalantala on riittävä. Lisäksi kuivalannan varastointitilavuuteen voidaan laskea kaksi kertaa vuodessa tyhjennettävien kuivikepohjien varastointitilavuudesta 82 m^3 .

Lietesäiliöiden ja kuivalantalan vuosittaisella tyhjennyksellä ja tarkastuksella varmistetaan, että käytössä oleva lannan varastointitilavuus ei pienene ja vuotoja maaperään ei synny. Mikäli lantaa joutuu ympäristöön esimerkiksi lannan kuormaamisessa tai kuljetuksessa, on ympäristö määrätty siistittäväksi ympäristöhaittojen välttämiseksi. Lantavarastojen tyhjentämisen yhteydessä voidaan tarkistaa rakenteiden kunto ja suorittaa tarvittavat huoltotoimenpiteet.

Eläinsuojan sosiaalitulojen wc-vedet tulee käsitellä valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011) mukaisesti johtamalla jätevedet esim. riittävän kokoiseen ja katettuun erilliseen umpisäiliöön tai jätevedet tulee käsitellä kunnan muulla hyväksymällä tavalla. Umpisäiliö tulee tyhjentää riittävin väliajoin ja jätevedet tulee toimittaa kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti kunnan jätevedenpuhdistamolle tai muulle laitokselle, jolla on ympäristölupa vastaanottaa kyseisiä jätevesiä. Käsittelemällä wc-vedet asetuksen vaatimusten mukaisesti vähennetään vesistön rehevöitymistä, pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja ulostepestäisten bakteerien leviämistä. Hakemuksen mukaiset ratkaisut polttava wc (nykyinen eläinsuoja) ja wc-vesien johtaminen erilliseen umpisäiliöön (hieho-pihatto) täyttävät em. asetuksen vaatimukset.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen, lupamääräys 3

Lannan ja lietteen levitystä varten tulee olla riittävästi peltopinta-alaa ylilannoituksen ja huuhtoutumisriskin vähentämiseksi. Vaatimus lietteen/lannan levitykseen tarvittavasta peltopinta-alasta perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön sekä peltoviljakasvilajien keskimääräiseen hehtaarikoh-taiseen fosforilannoitustarpeeseen ympäristöministeriön ohjeen kotieläntalouden ympäristönsuojelusta (1/2010) mukaisesti. Määräyksen tarkoituksena on varmistaa, että toiminnassa syntyvä liete/lanta voidaan hyödyntää niin, ettei haitallisia ravinnehuuhtoumia synny. Peltopinta-alatarve on vähintään yksi peltohehtaari 1,3 lypsylehmää kohden, vähintään yksi peltohehtaari 3,5 hiehoa (12-24 kk) kohden, vähintään yksi peltohehtaari 4,5 lehmävasikkaa (6-12 kk), vähintään yksi peltohehtaari 11 vasikkaa (alle 6 kk) kohden ja vähintään yksi peltohehtaari 2 hevosta kohden. Laskennallisesti tilalla tulee olla 142 hehtaaria lannanlevitykseen soveltuvaa peltoa.

Tilalla on omaa peltoa 33,01 ha ja vuokrapeltoa 60,69 ha. Näistä pelloista 14 ha sijaitsee pohjavesialueilla, jolloin lannanlevityksessä on rajoituksia. Sopimuspeltoa on 90 ha (lannanluovutus sopimuksia yhteensä 3 150 m³). Vuoden 2014 aikana uutta peltoa raivataan 15 ha ja vuoden 2015 aikana 35 ha. Siten tilalla on vuonna 2014 käytössään lannanlevitykseen soveltuvaa peltoa (pohjavesialueilla sijaitsevat pellot pois lukien) yhteensä 184,7 ha ja vuonna 2015 yhteensä 219,7 ha. Tilalla syntyvän lietteen/lannan levitykseen käytössä oleva omien ja vuokrapeltojen sekä sopimuspeltojen peltoala on siten riittävä lietteen/lannan levitystä varten ylilannoituksen ja ravinteiden huuhtoutumisriskin ehkäisemiseksi.

Välittömästi tilakeskuksen eteläpuolella oleva peltolohko 01027 sijaitsee kokonaan ja tilakeskuksen etelä- sekä länsipuolella olevat peltolohkot 01042, 01044 ja 01026 sijaitsevat osittain Kasalankangas B (1042103B) I luokan pohjavesialueella. Tilakeskuksesta 600 m luoteeseen oleva peltolohko 00661 sijaitsee osittain kyseisellä pohjavesialueella ja osin myös pohjavesialueen varsinaisella muodostumisalueella.

Tilakeskuksesta 1,4 km luoteeseen oleva peltolohko 00835 sijaitsee osittain Kasalankankaan (B) pohjavesialueella. Tilakeskuksesta noin neljä kilometriä itään olevat peltolohkot 00985, 00866 ja 00984 sijaitsevat kokonaan vedenhankinnan kannalta tärkeällä Aho-Kurkelan (0925651) pohjavesialueen varsinaisella muodostumisalueella. Peltolohko 00804 on kokonaan ja peltolohkot

00393, 00119 ja 00120 ovat osittain Kasalankankaan (B) pohjavesialueella. Näistä 00120 myös rajoittuu eteläosastaan pohjavesialueen varsinaiseen muodostumisalueeseen. Raivattava uusi pelto noin 2,5 km tilakeskuksesta itään rajoittuu eteläosastaan Kasalankankaan (B) pohjavesialueeseen.

Ympäristönsuojelulain 43 §:n ja 45 §:n nojalla ympäristöluvassa voidaan antaa määräyksiä eläinsuojassa syntyvän lannan käsittelystä ja hyödyntämisestä. Tilakeskuksen lähialueella (noin 1 km tilakeskuksesta) sijaitsevat pellot ovat osa eläinsuojan toimintakokonaisuutta, jonka vuoksi luvassa on annettu erityinen määräys lannan levityksestä pohjavesialueen peltolohkoille ja muille tilakeskuksen lähiympäristössä oleville pelloille. Muita lannan levitykseen käytettäviä peltolohkoja (ns. etäpellot yli 1 km:n päässä tilakeskuksesta) koskevalla lannanlevityssuunnitelmalla pyritään ennalta ehkäisemään tai vähentämään lannan levittämisestä mahdollisesti aiheutuvia haittoja.

Lietteen/lannan levityksessä tulee ottaa huomioon valtioneuvoston asetuksen (931/2000) kasvilajikohtaiset enimmäislannoitusmäärät. Viljavuusanalyysiin, lannan ravinnesisältöön ja kasvin todelliseen ravinnetarpeeseen perustuvat levitysmäärät vähentävät ylilannoitusriskiä ja sen myötä ylimääräisten huuhtoutumiselle alttiiden ravinteiden määrää maassa. Pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi lietelantaa tai muita nestemäisiä orgaanisia lannoitteita ei saa käyttää lannoitteena luokitelluilla pohjavesialueilla. Kuivalantaa tai separoidun lietteen kiinteää osaa voidaan levittää muualle kuin pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle määräyksessä annetuin ehdoin.

Toiminnanharjoittajan tulee pitää lannanlevityssuunnitelma ajan tasalla ja ilmoittaa lannan levityksessä tapahtuvista muutoksista valvontaviranomaiselle riittävän ajoissa.

Lietteen/lannan levitykselle annetut suojavyöhyke-etäisyydet valtaojien ja vesistöjen sekä talousvesien hankintaan käytettävien kaivojen ympärillä ja läheisyydessä perustuvat valtioneuvoston asetukseen maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000).

Lietelannan separointi, lupamääräys 4

Separoinnista annetut määräykset on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi. Separoinnin jatkuva valvonta on tarpeen, jotta mahdollisiin separointilaitteiston vuotoihin tai toimintahäiriöihin voidaan reagoida välittömästi.

Separoidun lietteen kiinteälle osalle on annettu kuiva-ainepitoisuuden vähimmäispitoisuusvaatimus, jotta sitä voidaan käsitellä kiinteänä osana. Hakemuksen mukaan lietteen separointi on suunniteltu tehtäväksi vain uuden hiehopihaton yhteydessä ja separoitavan lietelannan määrää on rajoitettu koskemaan vain hakemuksen mukaista lietemäärää.

Lietelannan separointia on valvottava, jotta voidaan varmistua separoinnin onnistumisesta. Pumppaamalla separoidun lietteen nestemäinen osa lietesäiliöön lietepinnan alapuolelle minimoidaan hajuhaittojen syntymistä. Pumppaukset tulee tehdä valvotusti ylivuotojen estämiseksi.

Lupahakemuksessa ei ole vielä ollut yksityiskohtaista tietoa käytettävästä separointilaitteistosta, sen erottelutehosta tai arvioita ravinteiden jakautumisesta eri fraktioihin. Tämän vuoksi aluehallintovirasto edellyttää toimitettavaksi valvontaviranomaiselle selvitykset separointilaitteistosta. Selvitys on laadittava, jotta tiedetään miten separointi toimii ja miten fraktioita käytetään. Selvityksessä tulee olla tiedot käytettävästä separointilaitteistosta, sen erottelutehosta, toiminta-ajoista ja käsiteltävistä lietemääristä sekä menettelyta-voista ja miten eri jakeita käsitellään ja säilytetään separoinnin jälkeen.

Hajuhaittojen vähentäminen, lupamääräys 5

Mikäli olemassa olevan 200 m³:n lietesäiliön tilalle rakennetaan uusi lietesäiliö, sen on määrätty rakennettavaksi kiinteällä katteella katettuna haju- ja ammoniakkipäästöjen sekä karpäshaittojen vähentämiseksi. Kiinteä kate estää kelluvaa katetta tehokkaammin hajuhaittojen muodostumista. Uudesta lietesäiliöstä on etäisyyttä lähimpään pohjoisen suunnan asuinrakennukseen noin 100 metriä. Asutukselle aiheutuvan viihtyisyyshaitan lieventämiseksi kattamista kiinteällä katteella pidetään tarpeellisena.

Määräys muiden lietesäiliöiden kattamisesta vähintään kelluvalla katteella ja täyttämistä alakautta tai lietepinnan alapuolelta sekä lietteen pudotus-/pumppukaivojen pitämisestä katettuna betonikansilla on annettu haju- ja ammoniakkipäästöjen sekä karpäshaittojen vähentämiseksi. Myös avokuivalantalassa varastoitava kuivalanta ja separoidun lietteen kiinteä osa on määrätty katettavaksi em. syistä.

Eläinsuojien hajupäästöt laimenevat parhaiten, kun poistoilma johdetaan ulos eläinsuojan katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta. Tutkimusten mukaan eläinsuojan aiheuttamiin hajuhaittoihin vaikuttaa olennaisesti mm. rehujen valkuaispitoisuus, joten ruokinnan optimoinnilla voidaan välttää ylimääräisen valkuaisen antamista eläimille. Lietteen/lannan matalampi tyyppiyhdisteiden määrä voi jossain määrin alentaa mm. haihtumiselle alttiina olevien ammoniakkiyhdisteiden määrää. Lietteen/lannan sisältämien hajuhaittoja aiheuttavien kaasujen muodostumista voidaan vähentää myös pitämällä eläinsuojat viileänä sekä lietesäiliöt ja kuivalantala hyvässä ja siistissä kunnossa. Määräys lietteen/lannan multaamisesta neljän tunnin kuluessa levityksestä noin 500 metrin etäisyydellä eläinsuojasta sijaitsevilla peltolohkoilla on annettu hajuhaittojen ehkäisemiseksi.

Säilörehun varastointi, lupamääräys 6

Säilörehun puristeneste on hyvin ravinnepitoista ja vesistöissä ja pohjavedessä happea kuluttavaa. Puristenesteen talteenottoa koskeva määräys perustuu valtioneuvoston asetukseen maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000). Pilaantunut rehu on yhtä kuormittavaa kuin tuorerehu, joten se on käsiteltävä asianmukaisesti ja valumien syntyminen on estettävä. Laakasiilojen peittäminen varastointiaikana on tarpeen hajuhaittojen vähentämiseksi.

Jätteet, lupamääräys 7

Jätteen haltijaa koskevat jätelain yleiset huolehtimisvelvollisuudet jätehuollon järjestämisessä. Tilan jätehuolto on hoidettava asianmukaisesti ja voimassa-

olevaa lainsäädäntöä sekä kunnallisia jätehuoltomääräyksiä noudattaen. Toimittamalla vaaralliset jätteet ja muut jätteet asianmukaiseen käsittelyyn sekä hyödyntämällä hyötykäyttökelpoiset jätteet, ehkäistään niistä aiheutuva roskaantumista, ympäristön pilaantumista sekä terveyshaittaa.

Eläinjätteet, lupamääräys 8

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (1069/2009) mukaan eläinten ruhot ja muu eläinjäte on käsiteltävä eläinjätteen poltto- tai käsittelylaitoksessa. Eläinruhojen ja muun eläinjätteen varastointia ja käsittelyä koskeva määräys on annettu terveys-, ympäristö- ja hajuhaittojen ehkäisemiseksi.

Kemikaalien ja öljytuotteiden varastointi, lupamääräys 9

Lupamääräysten tarkoituksena on suojella maaperää, pohja- ja pintavesiä sekä mahdollisia talousveden ottopaikkoja. Varaston sijainti pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella edellyttää riittäviä turvatoimia.

Tilalla käytettävät polttonesteet varastoidaan naapurikiinteistön alueella ja kyseiset polttonestesäiliöt eivät ole maatalousyhtymän omaisuutta, joten tässä ympäristöluvassa ei voida antaa määräyksiä polttonesteiden varastoinnista tai niiden säiliöistä.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi, lupamääräys 10

Tarkkailemalla säännöllisesti tilan teknisiä laitteistoja, eläinsuojia, lietesäiliö- ja kuivalantalarakenteita voidaan varmistua niiden tiiveydestä ja ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin mahdollisten vuotojen ilmaannuttua.

Lanta-analyysi kokonaistypen, liukoisen typen ja liukoisen fosforin määrittämiseksi määräajoin on määrätty tehtäväksi, jotta tiedetään lannan ravinnepitoisuus ja levityksessä voidaan ottaa huomioon valtioneuvoston asetuksen (931/2000) kasvilajikohtaiset enimmäislannoitusmäärät. Viljavuusanalyysiin, lannan ravinnesisältöön ja kasvin todelliseen ravinnetarpeeseen perustuvat levitysmäärät vähentävät ylilannoitusriskiä ja sen myötä ylimääräisten huuhtoutumiselle alttiiden ravinteiden määrää maassa.

Pohjaveden tarkkailu on tarpeen, jotta pohjaveden laatua voidaan seurata ja siten havaita mahdolliset muutokset riittävän ajoissa tarvittavien parannustoimenpiteiden suorittamiseen. Tarkkailukaivojen näytteenotolla varmistetaan teknisten suojaustoimenpiteiden toimivuus ja se, että mahdolliset vuodot havaitaan ajoissa. Vesinäytteiden tarkkailutulokset on edellytetty lähettämään Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle valvonnallisista syistä sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen pohjavesiryhmälle viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi.

Ympäristövaikutusten seuraaminen ja lupamääräysten valvonta edellyttävät kirjanpitoa eläinsuojan toiminnasta, päästöistä ja jätteistä. Kirjanpidon perusteella tehdään vuosiraportti. Vuosiraportin avulla viranomaisen voi valvoa, mm. että toiminnanharjoittajalla on käytettävissään riittävästi lannan varastointitilaa, että lanta voidaan levittää pellolle asianmukaisesti ja että pellot

ovat sellaisia, joille lantaa voi levittää kuormittamatta kohtuuttomasti pinta- tai pohjavesiä.

Häiriö- ja poikkeustilanteet, lupamääräys 11

Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteissa on määrätty viranomaisten ja lähiasukkaiden tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisesti annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Häiriötilanteisiin katsotaan liittyvän ympäristön pilaantumisen ja terveyshaitan riski.

Muut määräykset ja toiminnan muutokset, lupamääräys 12

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi tietoinen toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Toiminnan ja ympäristön kannalta paras käyttökelpoinen tekniikka kehittyä vähitellen ja sitä tulee ottaa käyttöön, jos päästöjä tai jätteitä voidaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan vuoksi vähentää olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia.

Ilmoituksella varmistetaan tiedonkulku valvontaviranomaiselle toiminnassa tapahtuvista muutoksista, kuten laajentamisesta tai tuotantosuunnan muuttamisesta. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava myös muista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista. Ilmoituksen perusteella viranomainen tarkastelee muutoksen vaikutuksia nykyisessä luvassa annettuihin määräyksiin ja arvioi onko lupaa tarpeen muuttaa.

Käyttöönottoilmoitus, lupamääräys 13

Rakennettavan eläinsuojan toimintaa koskeva käyttöönottoilmoitus on määrätty valvonnallisista syistä. Ilmoitus voidaan tehdä joko kirjallisesti tai suullisesti.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto on päätöksessään ottanut huomioon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa esille tuotuja asioita lupamääräyksistä 1, 3 ja 10 ilmenevällä tavalla. Vaatimus ympäristönsuojeluasetuksen 13 §:n mukaisen selvityksen tekemisestä on katsottu aiheettomaksi. Osa hakemuksessa tarkoitetuista toiminnoista sijaitsee pohjavesialueella, joten jo hakemuksessa on tullut esittää ympäristönsuojeluasetuksen 13 § mukainen selvitys. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa ympäristönsuojelulain 84 § nojalla määrätä toiminnanharjoittajan tekemään tarpeellisia lisäselvityksiä, mikäli valvontaviranomainen havaitsee pohjaveden suojoitimenpiteissä tai tarkkailussa puutteita.

Aluehallintovirasto on ratkaisussaan ottanut huomioon Lestijärven kunnan lausunnossa esille tuotuja asioita luparatkaisusta ja sen perusteluista ilmenevällä tavalla.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Tämä lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Mikäli toiminnassa tapahtuu päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävä tai muu ympäristön kannalta olennainen muutos, on toiminnalle haettava uutta ympäristölupaa. Tämä päätös on voimassa, kunnes uudesta lupahakemuksesta tehty päätös on lainvoimainen. Mikäli toimintaa tai sen aloittamisen kannalta olennaisia toimia ei ole aloitettu viiden vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulosta, voi luvan myöntänyt toimivaltainen lupaviranomainen päättää luvan raukeamisesta.

Lupamääräysten tarkistaminen

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi **31.8.2024** mennessä. Hakemuslomake täytetään pääosin, kuten ympäristölupaa haettaessa. Hakemuksen liitteinä on esitettävä voimassa olevien säädösten edellyttämien selvitysten lisäksi toiminnan vuotta 2023 koskeva kirjanpito, viimeisin lanta-analyysi ja suunnitelma toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämiseksi sekä pohjavesialueelle sijoittuvasta toiminnasta ympäristönsuojeluasetuksen 13 §:n mukainen selvitys.

Korvattavat päätökset

Lainvoimaiseksi tultuaan tämä päätös korvaa Länsi-Suomen ympäristökeskuksen 15.12.2006 myöntämän ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän lain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 56 §)

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Lupapäätöstä tulee noudattaa sen saatua lainvoiman. Koska kyseessä on olemassa oleva toiminta, voidaan nykyisiä toimintoja jatkaa keskeytyksettä ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä. Toimintaa ei saa aloittaa nykyistä ympäristölupaa laajempaan ennen kuin tämä päätös on lainvoimainen (YSL 100 §).

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 4-8 §, 28 §, 35-38 §, 41-43 §, 45-46 §, 52-56 §, 100 § ja 105 §

Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 1 §, 5 §, 11 §, 13 §, 15-19 §, 21-22 § ja 30 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Jätelaki (646/2011) 8 §, 13 §, 29 §, 72 §, 118 § ja 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 4 §, 7 §

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus aluehallintoviraston maksuista (1572/2011)

LISÄKSI ON OTETTU HUOMIOON

Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja -ohjeet (MMM-RMO-C4)
Ympäristöministeriön ohje kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 1/2010
Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011)
Paras käytettävissä oleva tekniikka kotieläintaloudessa (Suomen ympäristö 564)
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveystäännöistä (1069/2009) ja sen täytäntöönpanosta annettu komission asetus (142/2011)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tästä päätöksestä peritään maksua **3 655 euroa**. Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Ympäristönsuojelulain 105 §:n mukaan ympäristöluvan käsittelystä peritään maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa tai ympäristöministeriön asetuksessa säädetään. Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) 8 §:n 2 momentin mukaan suoritteesta, jota koskeva asia on tullut vireille ennen tämän asetuksen voimaantuloa, peritään maksu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Lupahakemuksen vireille tullessa maksuun sovellettiin aluehallintoviraston maksuista annettua valtioneuvoston asetusta (1572/2011). Sen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan hakemuksen mukaisen eläinsuojan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 7 310 euroa. Toiminnan olennaista muuttamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 50 % taulukon mukaisesta maksusta, joten käsittelymaksuksi tulee 3 655 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lestijärven kunnan ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston virallisella ilmoitustaululla sekä Lestijoki -lehdessä.

JAKELU

Päätös

Juha ja Niina Nevala sekä Merja Untinen (Maatalousyhtymä Nevala Juha ja Niina sekä Untinen Merja)

Tiedoksi

Lestijärven kunnanhallitus
Lestijärven ympäristönsuojeluviranomainen
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)*

Ilmoitus päätöksestä

Tieto päätöksen antamisesta ilmoitetaan erikseen niille, joille on annettu tieto hakemuksen jättämisestä sekä niille, jotka ovat esittäneet hakemuksen johdosta muistutuksia tai vaatimuksia.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

LIITTEET

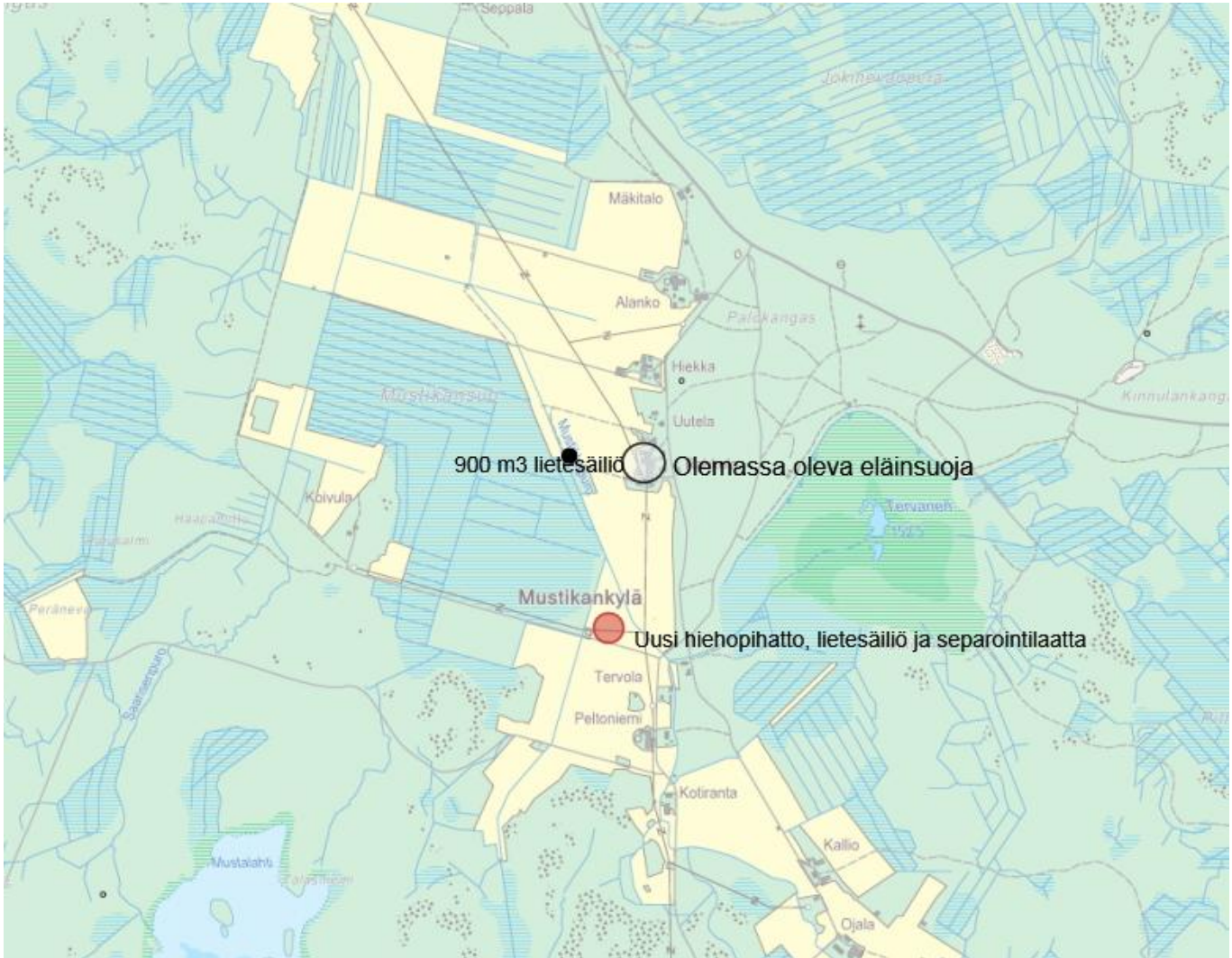
Valitusosoitus
Kartta
Asemapiirros 2 kpl

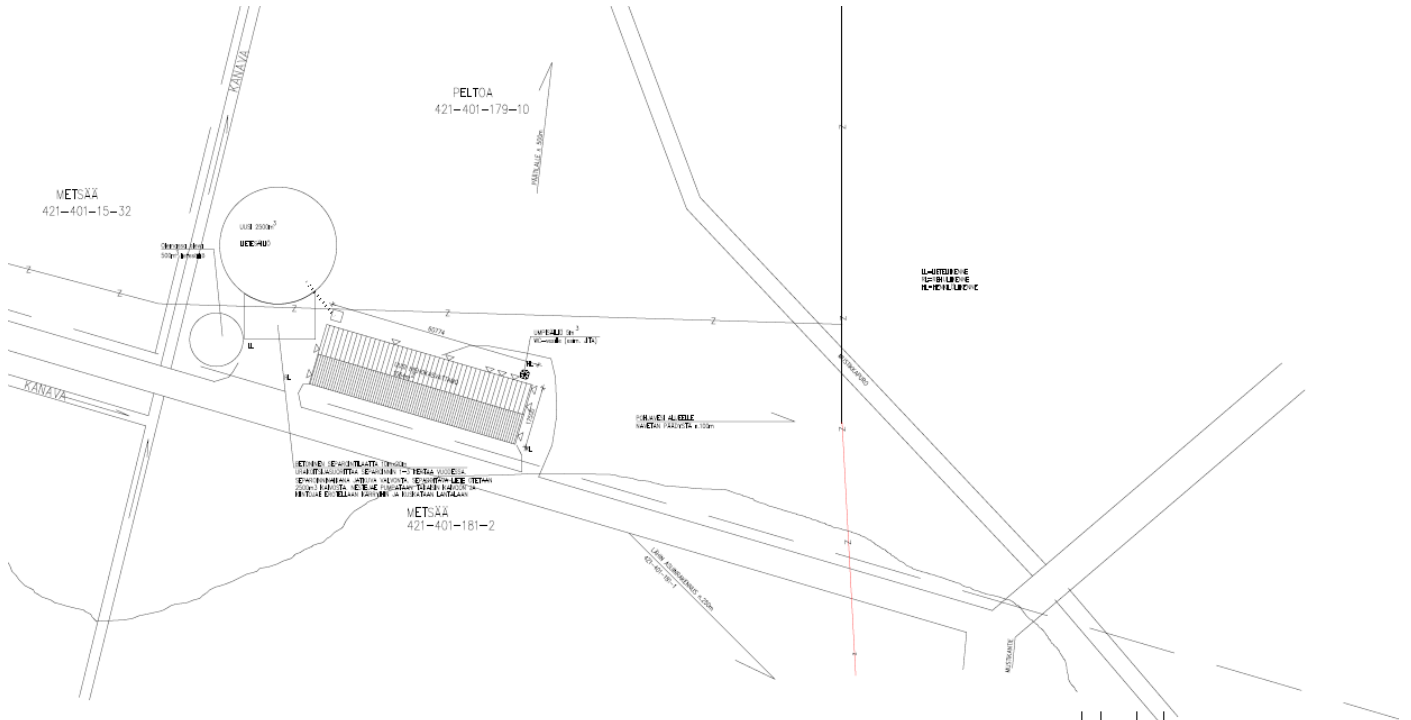
Kaija Kuivasniemi

Satu Jaakkonen

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Kaija Kuivasniemi ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Satu Jaakkonen.

- Valitusviranomainen** Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 26.6.2014.**
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle**
- Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot**
käyntiosoite:	Wolffintie 35, Vaasa
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa
puhelin:	0295 018 450
telekopio:	06-317 4817
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi
aukioloaika:	klo 8-16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

UUSI HIEHOPIHATTI on suunniteltu ja rakennettava siten, että se täyttää kaikkien voimassa olevien määräysten ja määräysten mukaiset vaatimukset. Hiehopihan alueella on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta hiehopihan vaikutukset ympäristöön ja viereisiin alueisiin minimoitetaan.

SIISÄLTÖ	sivu	kpl
1. Yhteystiedot		
2. Yhteystiedot		
3. Yhteystiedot		
4. Yhteystiedot		
5. Yhteystiedot		
6. Yhteystiedot		
7. Yhteystiedot		
8. Yhteystiedot		
9. Yhteystiedot		
10. Yhteystiedot		
11. Yhteystiedot		
12. Yhteystiedot		
13. Yhteystiedot		
14. Yhteystiedot		
15. Yhteystiedot		
16. Yhteystiedot		
17. Yhteystiedot		
18. Yhteystiedot		
19. Yhteystiedot		
20. Yhteystiedot		
21. Yhteystiedot		
22. Yhteystiedot		
23. Yhteystiedot		
24. Yhteystiedot		
25. Yhteystiedot		
26. Yhteystiedot		
27. Yhteystiedot		
28. Yhteystiedot		
29. Yhteystiedot		
30. Yhteystiedot		
31. Yhteystiedot		
32. Yhteystiedot		
33. Yhteystiedot		
34. Yhteystiedot		
35. Yhteystiedot		
36. Yhteystiedot		
37. Yhteystiedot		
38. Yhteystiedot		
39. Yhteystiedot		
40. Yhteystiedot		
41. Yhteystiedot		
42. Yhteystiedot		
43. Yhteystiedot		
44. Yhteystiedot		
45. Yhteystiedot		
46. Yhteystiedot		
47. Yhteystiedot		
48. Yhteystiedot		
49. Yhteystiedot		
50. Yhteystiedot		